

Measuring citizen's preferences for open government data: A participatory value evaluation.

The logo for TU Delft, featuring a stylized map of the Netherlands above the text 'TU Delft'.

Delft University of Technology

The logo for DIGICAMPUS, with the word in a green-to-blue gradient box.

POPULYTICS

What would you do?

Vragen over de resultaten?

Aylin Munyasya (aylin@populytics.nl)

Niek Mouter (niek@populytics.nl)

Menno Zahn (m.w.zahn@tudelft.nl)

Aanleiding, hoofdvraag, en opbouw

- **Aanleiding:** Vanuit het Bureau Regeringscommissaris Informatiehuishouding is ter ondersteuning van beleidsvorming rondom actieve openbaarmaking een kennisvraag uitgezet naar de informatiebehoefte vanuit de samenleving. Het is niet mogelijk dan wel onwenselijk voor burgers en de overheid om alle overheidsinformatie openbaar te maken en dus moeten er keuzes gemaakt worden over welke informatie met prioriteit actief openbaar kan worden gemaakt en hoe deze het best gepresenteerd kan worden. Hierbij speelt de vraag welke informatie in welke vorm actief openbaar wordt gemaakt en hoe diepgaand deze openbaarmaking zou moeten zijn. Dit onderzoek is een eerste verkenning van deze vragen.
- **Hoofdvraag:** Wat zijn de informatiebehoefte onder burgers naar actieve openbaarmaking van overheidsinformatie?
- **Opbouw raadpleging:** De essentie van een PWE is dat deelnemers 15 minuten op de stoel van de beleidsmaker, bestuurder of politicus plaatsnemen en het beleidsdilemma ervaren. In de keuzetaak kregen deelnemers 12 informatieonderwerpen te zien die de overheid actief openbaar kan maken. Daarbij waren deelnemers beperkt in hun keuzes doordat ze binnen een bepaalde mate van inspanning moesten blijven. Vervolgens motiveerden deelnemers waarom zij bepaalde informatieonderwerpen wel of niet hadden gekozen. De raadpleging bestond uit 2 inhoudelijke delen en verdiepende vragen:
  1. Keuzetaak: Voor welk onderwerp moet de overheid zich inspannen om informatie uit zichzelf openbaar te maken?
  2. Rangschikkingstaak: Afhankelijk van welke informatieonderwerpen deelnemers kozen, kregen ze de taak om vijf informatiesoorten naar hun belangrijkheid te sorteren.

Overzicht

- **Samenstelling respondenten:**
  - Representativiteit en betrouwbaarheid
  - Ervaring van het onderzoek
  - Mening over het onderwerp
- **Resultaten over informatieonderwerpen:**
  - Opbouw keuzetaak
  - Resultaten representatief steekproef
  - Resultaten open raadpleging
- **Resultaten uit een Latente Klasse Cluster Analyse:**
  - 4 clusters van deelnemers
  - Veel overeenstemming bij de eerste vier onderwerpen
  - Uiteengaande meningen bij het laagst scorende onderwerp
- **Prioriteiten over informatieonderwerpen opgesplitst naar:**
  - Geslacht
  - Leeftijd
  - Opleidingsniveau
  - Huishoudensamenstelling

- **Resultaten over informatiesoorten:**
  - Gemiddelde van alle antwoorden
  - Antwoorden op de algemene rangschikkingstaak:
    - Opgesplitst naar leeftijd
    - Opgesplitst naar opleidingsniveau
- **Populairste informatiesoorten bij de vier hoogst scorende informatieonderwerpen:**
  - Toegesplitst op geslacht, leeftijd, en opleidingsniveau
- **Overige interessante resultaten uit de rangschikkingstaak:**
- **Ervaringen van deelnemers met overheidsdata:**
  - Waarover willen deelnemers meer informatie
  - Waarvoor gebruiken ze overheidsinformatie meestal
  - Wat denken deelnemers over data openbaarmaking
- **Mening over het advies van burgers vs. Experts**
- **Uitgebreide samenstelling steekproef**

Samenstelling respondenten

En hun mening over
het onderwerp

Samenstelling van de respondenten naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau

Geslacht	Populatie Nederland*	Representatieve steekproef (n=1.854)	Open raadpleging (n=63)
Man	49%	48%	53%
Vrouw	51%	52%	37%

Leeftijd	Populatie Nederland*	Representatieve steekproef (n=1.854)	Open raadpleging (n=63)
18 tot 25 jaar	11%	8%	4%
25 tot 34 jaar	16%	19%	21%
35 tot 44 jaar	15%	15%	16%
45 tot 54 jaar	16%	15%	32%
55 tot 64 jaar	17%	19%	18%
65 en ouder	25%	24%	5%

Opleiding	Populatie Nederland*	Representatieve steekproef (n=1.854)	Open raadpleging (n=63)
Praktisch geschoolden	30%	25%	4%
Middelbaar opgeleiden	47%	38%	4%
Theoretisch geschoolden	23%	36%	88%

Toelichting

- *Geslacht:* Verhouding van mannen en vrouwen in de representatieve steekproef lijkt op die in de bevolking.
- *Leeftijd:* Jongeren onder de 25 zijn in de representatieve steekproef iets ondervertegenwoordigd. Nederlanders tussen de 25 en 34 jaar zijn iets oververtegenwoordigd. In de open raadpleging zijn Jongeren onder de 25 sterk ondervertegenwoordigd.
- *Opleiding:* In de representatieve steekproef zijn theoretisch gescholden iets oververtegenwoordigd. In de open raadpleging zijn theoretisch gescholden sterk oververtegenwoordigd.
- *Verschillen tussen de groepen:* We wegen de data van de representatieve steekproef op basis van de verdeling in de populatie. Daardoor kunnen we op basis van de data uitspraken doen over de Nederlandse bevolking.
- *Zeg ik liever niet:* Totalen tellen niet altijd op tot 100%. Het resterende aandeel betreft deelnemers die 'zeg ik liever niet' hebben geantwoord.

Samenstelling van de respondenten naar provincie

Provincie	Populatie Nederland*	Representatieve steekproef (n=1854)	Open raadpleging (n=63)
Drenthe	3%	3%	
Flevoland	2%	3%	
Friesland	4%	5%	3%
Gelderland	12%	13%	3%
Groningen	3%	3%	
Limburg	6%	7%	
Noord-Brabant	15%	15%	9%
Noord-Holland	17%	13%	25%
Overijssel	7%	8%	3%
Utrecht	8%	7%	6%
Zeeland	2%	3%	
Zuid-Holland	21%	21%	47%

Toelichting

- In de representatieve steekproef komt de verdeling van de deelnemers over de provincies overeen met de verdeling in de Nederlandse populatie. De steekproef is op dit kenmerk representatief.

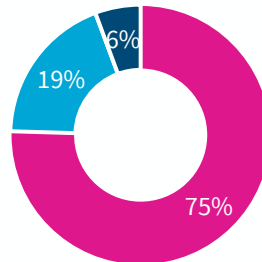

89% van de deelnemers geeft de raadpleging een voldoende

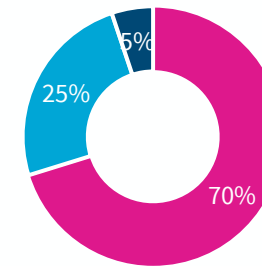
Toelichting

- 89% van de deelnemers geeft een voldoende aan de raadpleging. Gemiddelde rapportcijfer is een 7,2. Dit is hoog. Het cijfer ligt bij andere raadplegingen tussen de 6,3 en 7,5.
- 75% van de deelnemers vertrouwt erop dat dit een eerlijk onderzoek is. Dat is hoger dan bij andere raadplegingen.
- 71% van de deelnemers vond dit een belangrijk onderwerp om hun mening over te geven.
- Rond 85% van de deelnemers vond de raadpleging niet moeilijk te begrijpen of staat er neutraal tegenover.
- Over het algemeen waarderen deelnemers deze raadpleging zo goed als raadplegingen over andere onderwerpen

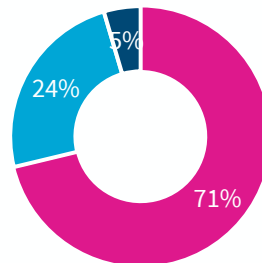
Ik vertrouw erop dat dit een eerlijk onderzoek is

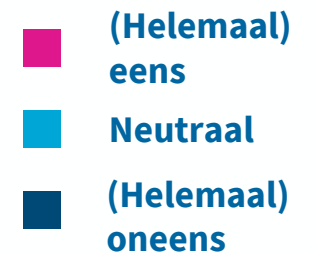
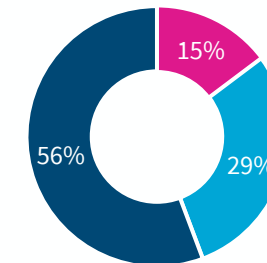
Deze methode moet vaker worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond de raadpleging moeilijk te begrijpen

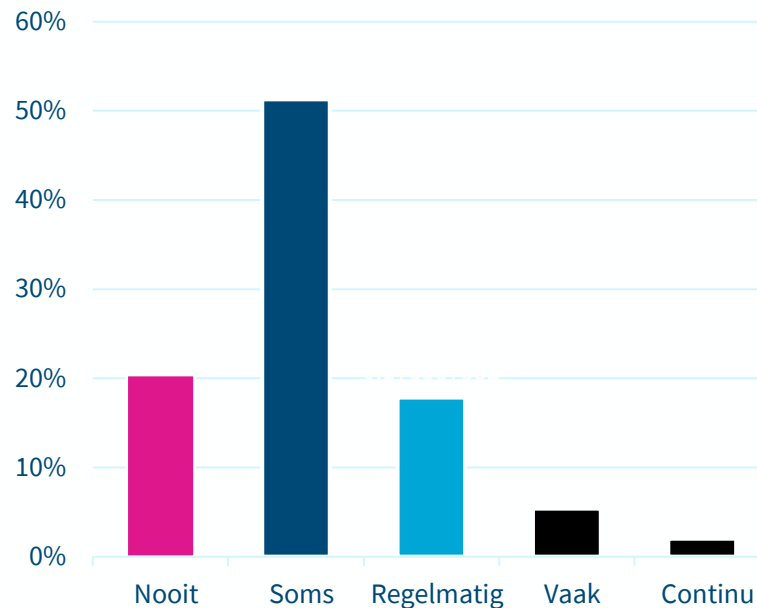

De ruime meerderheid van de deelnemers vindt actieve openbaarmaking (heel) belangrijk

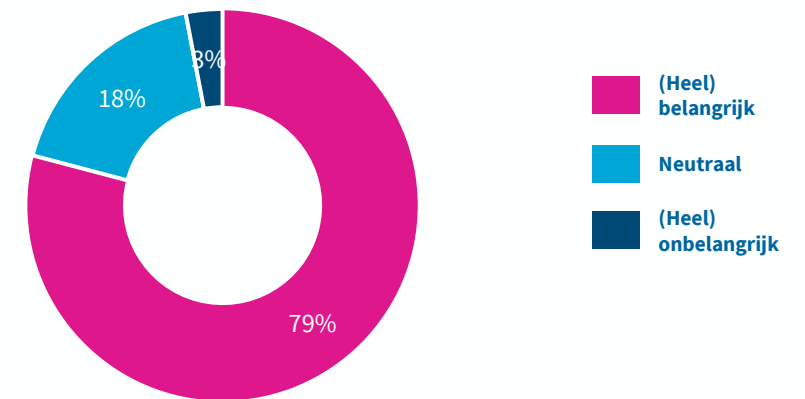
Toelichting

- De helft van de deelnemers geeft aan soms overheidsinformatie te bekijken. 20% doet dit nooit en 30% regelmatig, vaak of continu.
- 78% van de deelnemers vindt het (heel) belangrijk dat de overheid informatie uit zichzelf openbaar maakt.
- 3% vindt actieve openbaarmaking niet belangrijk. Meer dan de helft ervan zijn jonger dan 35.

Hoe vaak bekijkt u overheidsinformatie?

Hoe belangrijk vindt u het dat de overheid informatie uit zichzelf openbaar maakt?

Deelnemers vinden actieve openbaarmaking vooral belangrijk omdat het de werking van de democratie kan helpen

Toelichting

Werking van de democratie

De meest genoemde reden voor het belang van actieve openbaarmaking is de betekenis ervan voor de werking van de democratie.

Betere keuzes maken

Om zelf betere keuzes te kunnen maken is gemiddeld genomen de tweede belangrijkste reden. Gevolgd door de reden dat het anderen kan helpen betere keuzes te maken.

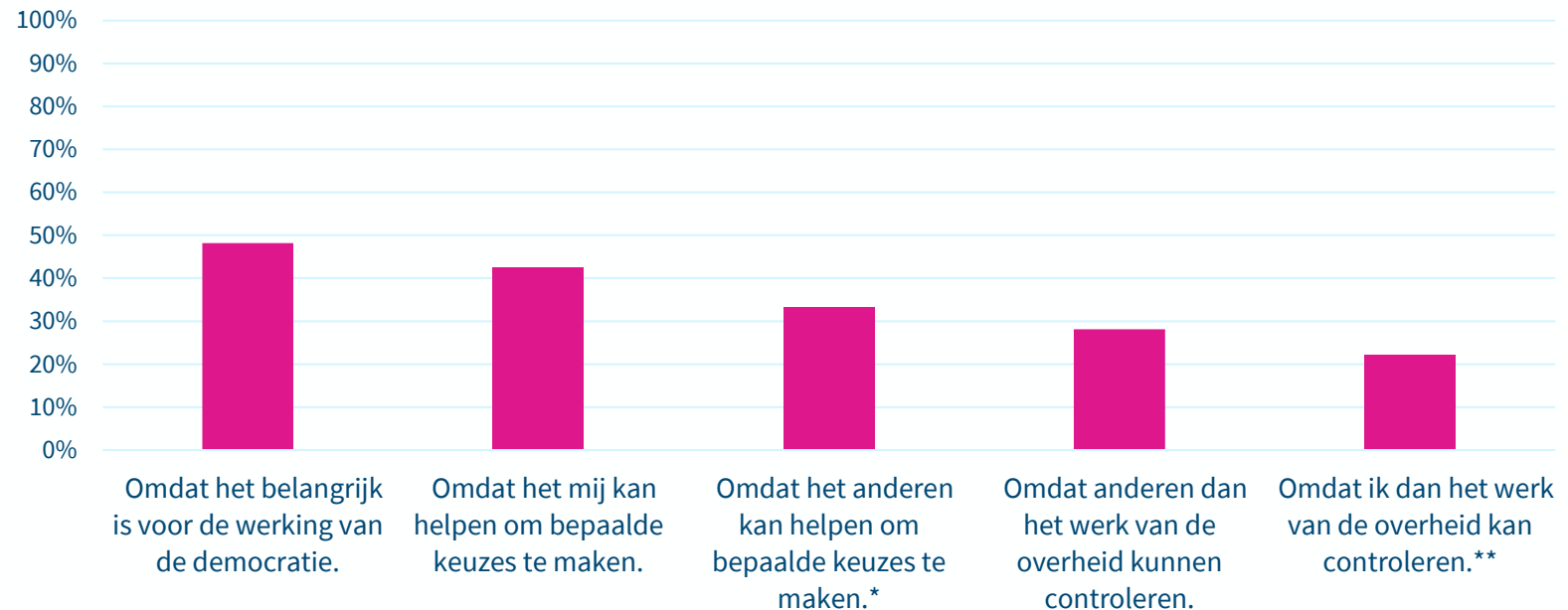
Controle van de overheid

Deelnemers vinden het belangrijker dat actieve openbaarmaking anderen helpt het werk van de overheid te controleren dan dat het hen zelf helpt om dit te doen.

Let op!

Bij deze vraag waren er meerdere antwoorden mogelijk. Daarom telt het totaal niet op naar 100%.

Waarom vindt u het belangrijk dat de overheid informatie uit zichzelf openbaar maakt?

*Bij deze reden zien we geen significant verschil tussen de opleidingsniveaus. De andere redenen worden significant vaker genoemd door theoretisch geschoolden..

** Deelnemers ouder dan 35 jaar en gepensioneerde deelnemers kiezen deze reden significant vaker dan anderen. MBO-studenten kiezen deze reden significant minder vaak dan anderen.

Deelnemers komen overheidsinformatie vooral op websites tegen

Toelichting

Deelnemers vinden overheidsinformatie vooral op websites en in het journaal.

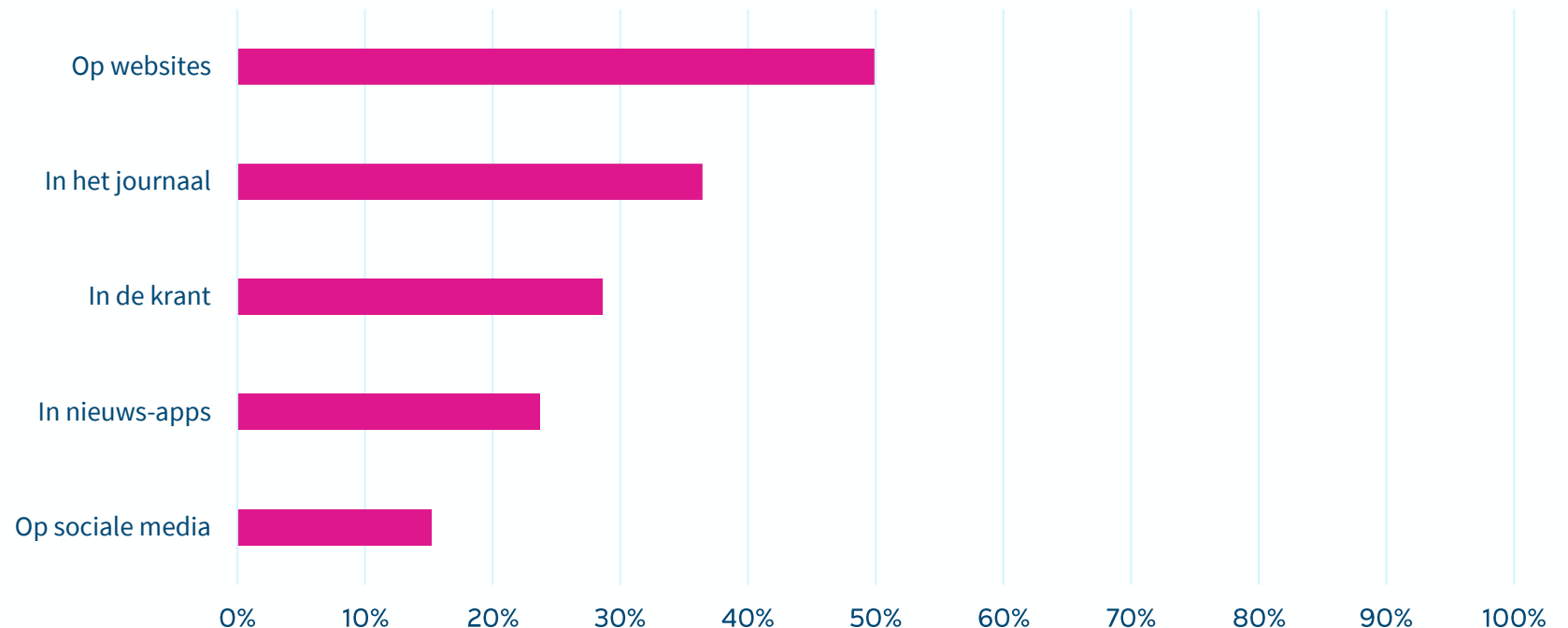
Verschillen

Deelnemers van 65 jaar en ouder verkrijgen informatie significant vaker uit de krant en het journaal dan jongeren.

Let op!

Bij deze vraag waren er meerdere antwoorden mogelijk. Daarom telt het totaal niet op naar 100%.

Als u informatie van de overheid ziet of gebruikt, waar vindt u die informatie dan vooral?

Resultaten: Voor welke informatieonderwerpen moet de overheid zich vooral inspannen?

The background features a dark blue abstract shape on the left side, which tapers towards the bottom right. The rest of the background is a solid, lighter blue color.

Voor welk informatieonderwerp moet de overheid zich vooral inspannen?

Ontwerp van de keuzetaak

←

Deel 1: Voor welk onderwerp moet de overheid zich inspannen om informatie uit zichzelf openbaar te maken?

Zet de schuifjes naar rechts als u vindt dat de overheid informatie over een onderwerp uit zichzelf openbaar moet maken. Klik op de i-knop voor meer informatie.

Sorteer ▾   Vergelijk ⇄

i Hoe goed zijn de resultaten van leerlingen op scholen?

Geen extra inspanning (alleen passieve openbaarmaking)

i Wanneer gebruikt de overheid persoonsgegevens van burgers om haar werk te doen?

Veel meer inspanning

Beperkingen

Totale inspanning

Een beetje inspanning

Toelichting

- **Doel:** Inzicht krijgen in de typen informatie waarvan burgers willen dat de overheid ze prioritering geeft bij actieve openbaarmaking.
- **Keuzesituatie:** Deelnemers kiezen de mate van inspanning die de overheid aan de actieve openbaarmaking van elk onderwerp moet leveren. Er moet een keuze worden gemaakt. De totale inspanning is beperkt. De
- **Motivatie:** Deelnemers lichten hun keuzes toe.
- **Uitleg:** De 12 onderwerpen zijn gekozen op basis van Arre Zuurmond zijn archetypen voor overheidsprocessen.

Wat kregen deelnemers te zien als ze op de knop drukten?

Een voorbeeld

Hoe beslist de overheid of iemand een toeslag krijgt?

Over welke informatie gaat het?
Vraagt iemand een toeslag aan? Bijvoorbeeld kinderopvangtoeslag of huurtoeslag? Dan beslist de overheid of deze persoon de toeslag wel of niet krijgt. De informatie over deze beslissingen laat zien wat voor procedures de overheid daarbij gebruikt. De informatie laat ook zien welke gegevens van burgers de overheid hierbij gebruikt. En wat er precies gebeurt met die gegevens.

Wat is uw advies?

- Moet de overheid **meer haar best doen** om uit zichzelf informatie openbaar te maken over dit onderwerp? Zet dan het schuifje naar rechts.

Wat kan dat betekenen?

Deze informatie helpt burgers te begrijpen hoe de overheid beslist over toeslagen zoals de kinderopvangtoeslag en de huurtoeslag. Burgers en maatschappelijke organisaties kunnen daardoor makkelijker het werk van de overheid controleren en beoordelen of de overheid rechtvaardig werkt. Door deze informatie actief openbaar te maken worden burgers geïnformeerd of zij in aanmerking komen voor een toeslag.

- Vindt u het **niet nodig** dat de overheid extra haar best doet om deze informatie uit zichzelf openbaar te maken? Laat dan het schuifje links staan. De overheid geeft die informatie dan pas als iemand erom vraagt.

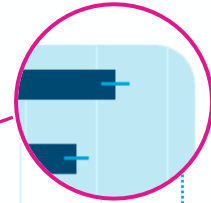
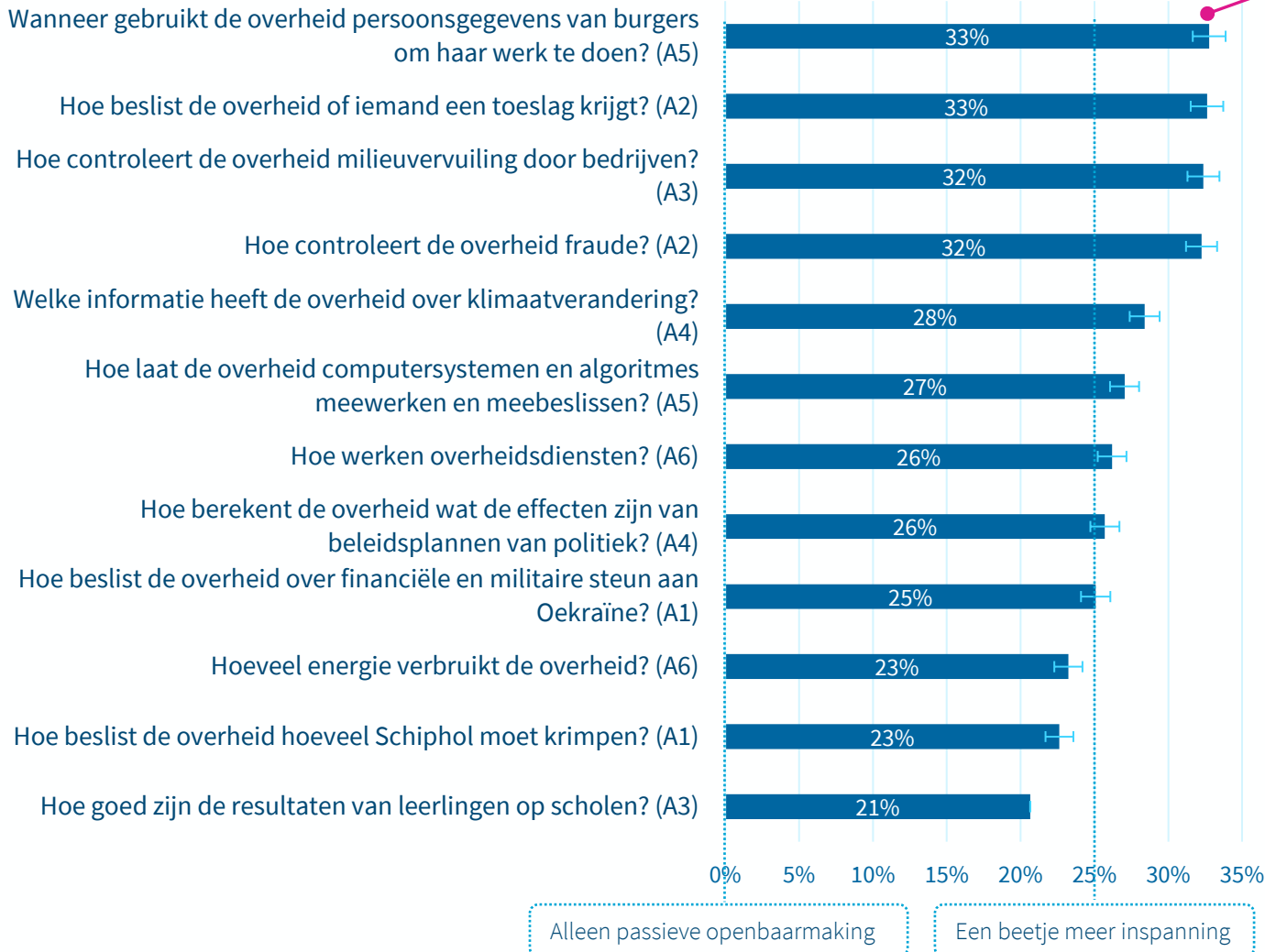
Toelichting

Verantwoording: de onderzoekers hebben op basis van reches, literatuurstudies en expert gespreken de informatieonderwerpen gekozen en de beschrijvingen geformuleerd

Voor welke informatieonderwerpen moet de overheid zich vooral inspinnen?

Gemiddelde punten representatief panel

Inzichten

Aan vier onderwerpen geeft de gemiddelde deelnemer meer inspanning dan anderen:

- Het gebruik van persoonsgegevens
- Beslissingen over wie een toeslag krijgt
- Controle van milieuvervuiling door bedrijven
- Controle van fraude

De informatieonderwerpen zijn gekoppeld aan de archetypische werkprocessen binnen de overheid:

- A1) Beleid maken
- A2) Dienstverlening
- A3) Inspectie/ handhaving
- A4) Kennisopbouw
- A5) Registreren
- A6) Interne bedrijfsvoering

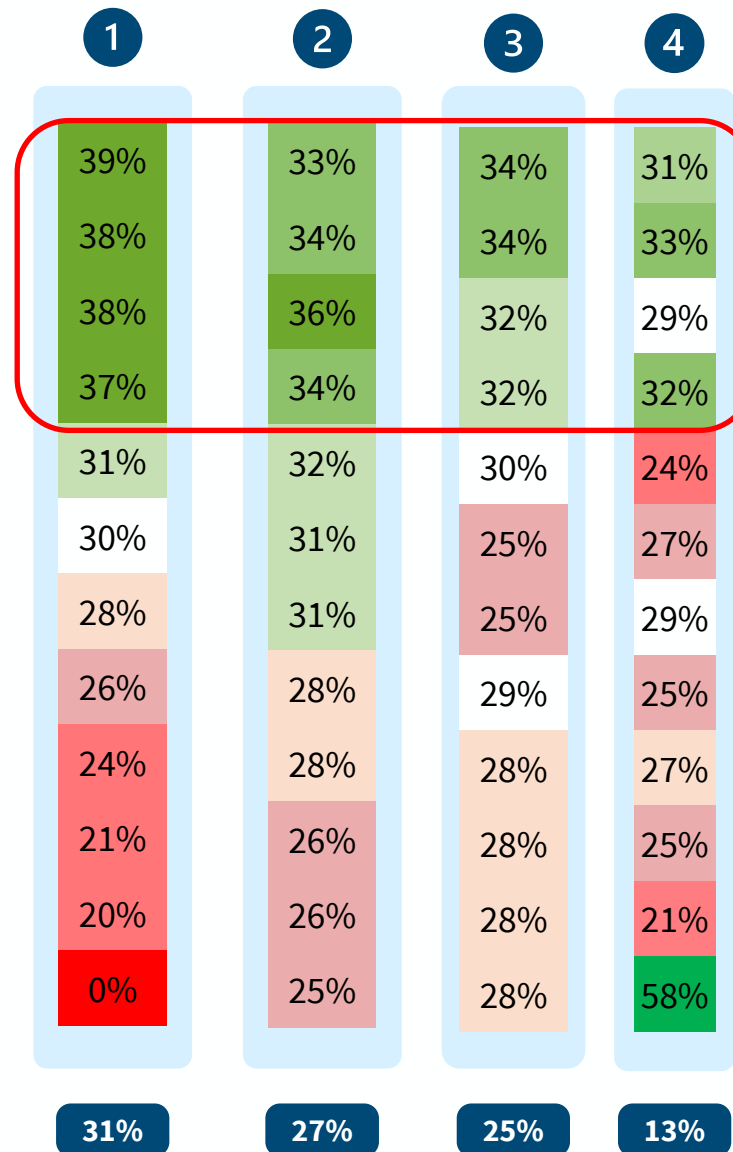
Wat opvalt:

- De vier belangrijkste informatietypen gaan over het gedrag en de omgang van de overheid met gevoelige onderwerpen. Meer informatie hierover zou burgers kunnen helpen om de overheid te controleren.

Over vier onderwerpen zijn de clusters het met elkaar eens

- Wanneer gebruikt de overheid persoonsgegevens van burgers om haar werk te doen? (A5)
- Hoe beslist de overheid of iemand een toeslag krijgt? (A2)
- Hoe controleert de overheid milieuvervuiling door bedrijven? (A3)
- Hoe controleert de overheid fraude? (A2)
- Welke informatie heeft de overheid over klimaatverandering? (A4)
- Hoe laat de overheid computersystemen en algoritmes meewerken en meebeslissen? (A5)
- Hoe werken overheidsdiensten? (A6)
- Hoe berekent de overheid wat de effecten zijn van beleidsplannen van politieke partijen? (A4)
- Hoe beslist de overheid over financiële en militaire steun aan Oekraïne? (A1)
- Hoeveel energie verbruikt de overheid? (A6)
- Hoe beslist de overheid hoeveel Schiphol moet krimpen? (A1)
- Hoe goed zijn de resultaten van leerlingen op scholen? (A3)

Inzichten

Het valt op dat de vier onderwerpen die voor alle deelnemers gemiddeld gezien het hoogst hebben gescoord, ook in alle vier de clusters hoog scoren. Dit zijn de onderwerpen:

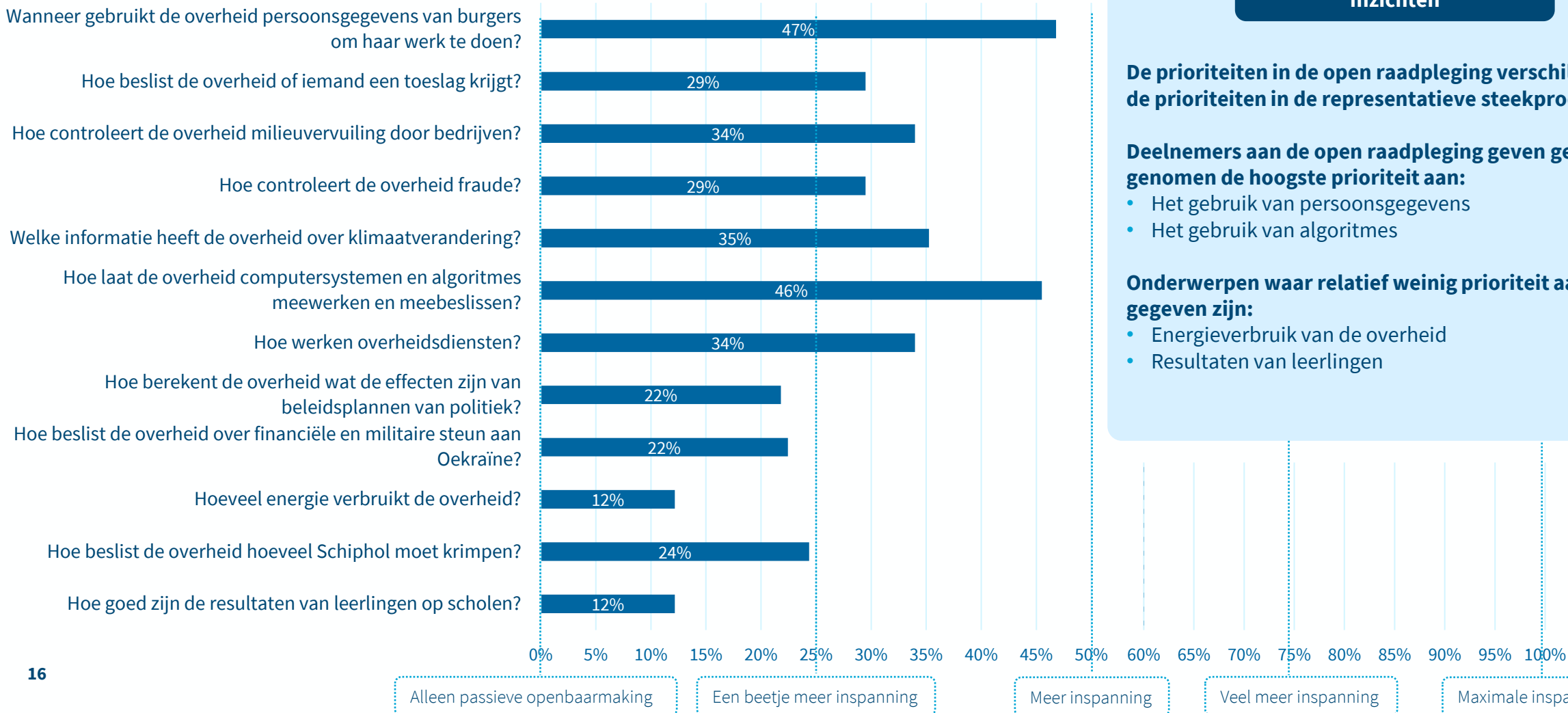
- gebruik van persoonsgegevens
- beslissingen over persoonsgegevens
- controle van milieuvervuiling voor bedrijven
- controle van fraude

Het belang van actieve openbaarmaking van informatie rondom deze onderwerpen is dus breed gedragen.

Voor welke informatieonderwerpen moet de overheid zich vooral inspannen?

Gemiddelde punten open raadpleging

Inzichten

De prioriteiten in de open raadpleging verschillen van de prioriteiten in de representatieve steekproef.

Deelnemers aan de open raadpleging geven gemiddeld genomen de hoogste prioriteit aan:

- Het gebruik van persoonsgegevens
- Het gebruik van algoritmes

Onderwerpen waar relatief weinig prioriteit aan wordt gegeven zijn:

- Energieverbruik van de overheid
- Resultaten van leerlingen

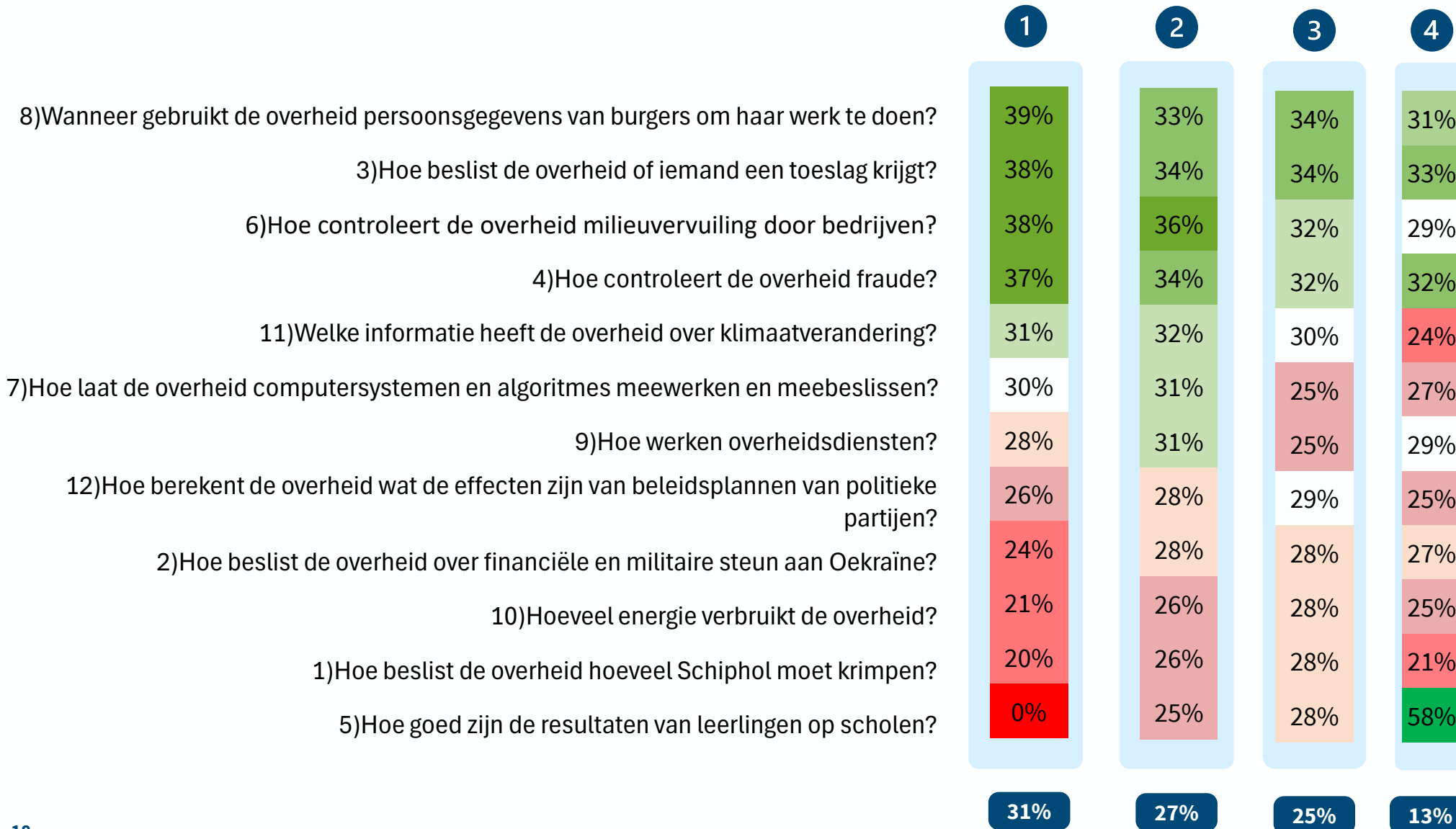

Welke groepen zien we terug?

Introductie tot LKCA

- **Waarom deze analyse?** Met de statistische techniek Latente Klasse Clusteranalyse (LKCA) onderzoeken we de representatieve steekproef. We analyseren welke groepen we kunnen onderscheiden in hun voorkeuren.
- **Wat is een LKCA?** Deze methode zoekt naar groepen die grotendeels dezelfde antwoorden geven in de keuzetaak. Of die de twaalf onderwerpen juist heel anders prioriteren dan andere groepen. De methode zoekt zelf naar significante kenmerken.
- **Vier groepen:** De LKCA geeft aan dat de deelnemers in 4 groepen kunnen worden opgedeeld die de opties verschillend prioriteren. We werken deze uit op de volgende pagina's.

We zien 4 groepen die de opties verschillend prioriteren

Uitleg

De LKCA onderscheidt vier groepen die in hun prioritering van informatieonderwerp en verschillen.

De percentages in de kolommen laten zien hoeveel inspanning de gemiddelde deelnemer uit een groep geeft per onderwerp.

De percentages onderin geven aan hoe groot de groepen zijn.

Het totaal telt op tot 96%. 4% van de deelnemers heeft geen keuzes gemaakt, deze groep laten we verder buiten beschouwing.

Waarom vinden deelnemers deze vier onderwerpen het belangrijkste? Welke argumenten noemen ze?

- Wanneer gebruikt de overheid persoonsgegevens van burgers om haar werk te doen?
- Hoe beslist de overheid of iemand een toeslag krijgt?
- Hoe controleert de overheid milieuvervuiling door bedrijven?
- Hoe controleert de overheid fraude?

Thema's die bij alle vier onderwerpen worden genoemd

Controle van de overheid

Vanwege actuele gebeurtenissen en relevantie

Zodat burgers en bedrijven inzicht krijgen in wat hun rechten en plichten zijn

---

Rechtvaardigheid

Illustratieve quotes

“De burgers hebben het recht om te controleren of de overheid hier strikt volgens de regels mee omgaat en zich niet schuldig maakt aan willekeur en sommige bevolkingsgroepen/of individu meer aanmerkt dan de ander.”

“Fraude is allesomvattend zowel in bedrijfsleven als individuele fraude als witte borden criminaliteit. hier moeten we kunnen controleren of de overheid rechtvaardig en objectief werkt in het jagen op fraude”

“laten ze zich zelf eens controleren”

“Belangrijk, omdat het een probleem is die veel voor komt en zo is het handig om te weten hoe ze dit aanpakken.”

“we willen geen tweede toeslagenaffaire”

“i.v.m de vele milieuschandalen die er zijn heel belangrijk, b.v chemours, Tata steel enz”

“Ik zou precies willen weten wat de overheid over mij wil weten en waarom. Ik vind mijn privacy erg belangrijk.”

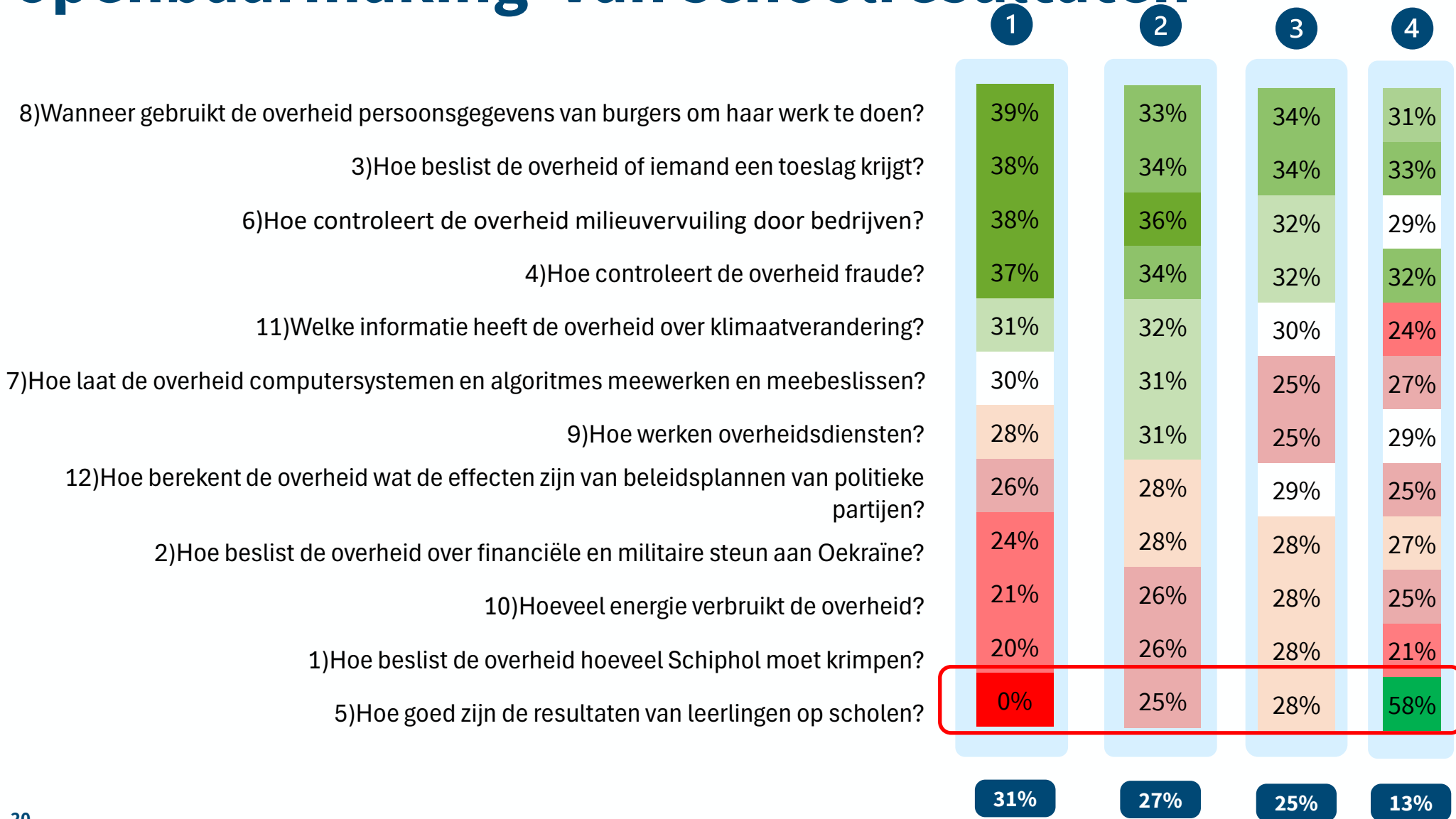
“Als de overheid hier transparant over is kunnen bedrijven zich makkelijker verbeteren.”

“Meer mensen moeten op de hoogte gebracht worden waar ze recht op hebben”

“ook hier is uitermate belangrijk dat dit strikt objectief gebeurt en dat de mensen die er recht op hebben deze ook krijgen en niet de mensen die slimmer zijn en de regels omzeilen.”

Bij Meningen lopen sterk uiteen over het belang van openbaarmaking van schoolresultaten

Inzichten

We zien de grootste verschillen in prioritering rondom het onderwerp 'schoolresultaten':

31% van de deelnemers (cluster 1) zet helemaal niet in op dit onderwerp. Clusters 2 en 3 (die samen 52% van de deelnemers uitmaken) kiezen voor iets meer inspanning. Voor 13% van de mensen (cluster 4) is dit duidelijk het belangrijkste onderwerp.

Mensen in cluster 4 zijn vaker jonger dan 35 en hebben vaker kinderen dan mensen in andere clusters

Welke argumenten noemen deelnemers voor hun keuzes?

Hoe goed zijn de resultaten van leerlingen op scholen?

Argumenten mensen die veel prioriteit geven

Om een goede keuze te kunnen maken over de school voor je eigen kind

---

Om ontwikkelingen in het onderwijs te volgen

Argumenten mensen die weinig prioriteit geven

Het is niet nodig, de informatie is er al

Voor de meeste mensen is dit niet interessant

Het is niet aan de overheid om dit openbaar te maken maar aan scholen

---

Illustratieve quotes

“schoolkeuze is belangrijk en ook presteren van een school. je wilt niet dat je kinderen de dupe zijn van een falende school. Dit achtervolgt je de rest van je leven namelijk.”

“is fijn om te weten naar welke school je je kind stuurt”

“gezien de achteruitgang van schoolresultaten denk ik dat hier meer over bekend gemaakt moet worden”

“Dit is vooral interessant voor ouders die willen weten hoe een school het doet. Daarnaast zullen mensen ook willen weten wat er beter kan en hoe de overheid er voor kan zorgen dat onderwijs beter wordt. Onderwijs legt bij iedereen een basis, die wel goed moet zijn.”

“Uit de media begrijp ik dat het onderwijs achteruit gaat, dus hier meer over te weten te komen is belangrijk om bij te sturen indien nodig.”

“De huidige informatieverstrekking is voor mij voldoende. Genoeg opties om erachter te komen..”

“Denk niet dat mensen op deze info zitten te wachten.”

“Dit is iets waar het grote publiek weinig mee kan, het moet uiteraard wel openbaar worden maar extra inspanning is niet nodig.”

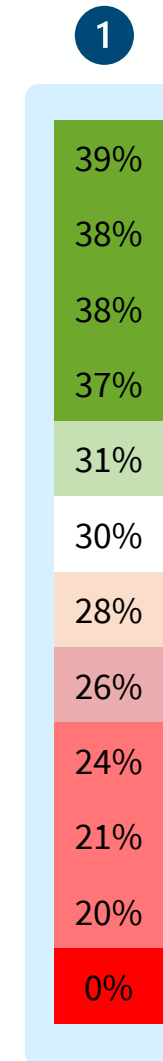
“Dit zou informatie kunnen zijn die scholen zelf naar buiten kunnen brengen.”

“Waarom zou de overheid dat moeten doen? Laten de scholen dat zelf doen zodat wij de scholen kunnen vergelijken...”

Cluster 1

- 8)Wanneer gebruikt de overheid persoonsgegevens van burgers om haar werk te doen?
- 3)Hoe beslist de overheid of iemand een toeslag krijgt?
- 6)Hoe controleert de overheid milieuvervuiling door bedrijven?
- 4)Hoe controleert de overheid fraude?
- 11)Welke informatie heeft de overheid over klimaatverandering?
- 7)Hoe laat de overheid computersystemen en algoritmes meewerken en meebeslissen?
- 9)Hoe werken overheidsdiensten?
- 12)Hoe berekent de overheid wat de effecten zijn van beleidsplannen van politieke partijen?
- 2)Hoe beslist de overheid over financiële en militaire steun aan Oekraïne?
- 10)Hoeveel energie verbruikt de overheid?
- 1)Hoe beslist de overheid hoeveel Schiphol moet krimpen?
- 5)Hoe goed zijn de resultaten van leerlingen op scholen?

31%

Cluster 1

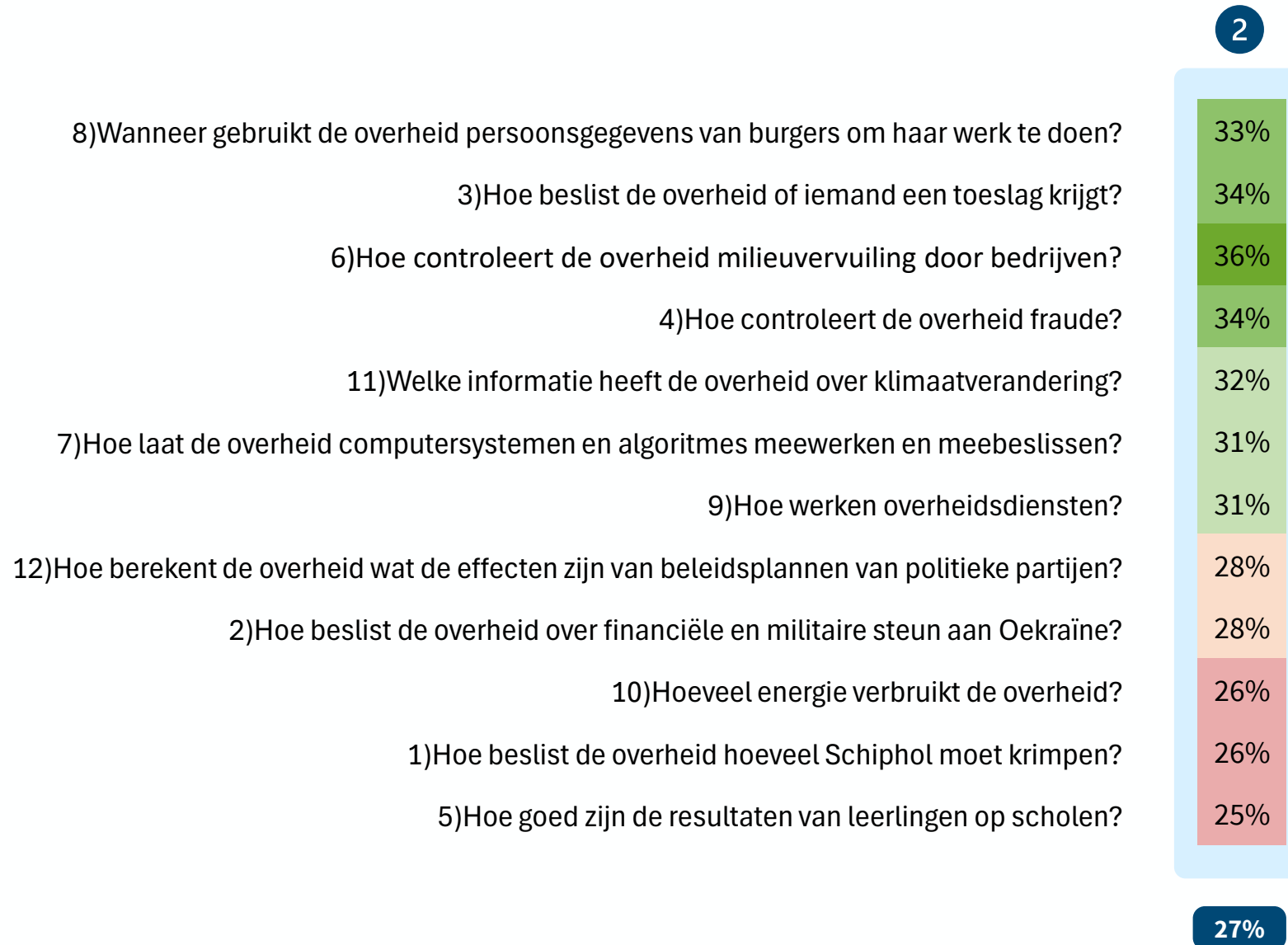
Mensen in cluster 1 vinden onderwerpen belangrijk die helpen de overheid te controleren.

Mensen in dit cluster:

- hebben vaak geen kinderen
- Zijn vaak tussen 35 en 65 jaar oud
- Zijn vaak theoretisch geschoold
- vinden actieve openbaarmaking (erg) belangrijk
- hebben relatief weinig vertrouwen erin dat de overheid informatie openbaar maakt die kan helpen om de overheid te controleren
- vinden het (erg) belangrijk dat ambtenaren vrij met elkaar kunnen brainstormen
- Willen dat data snel openbaar wordt gemaakt zelfs als dat betekent dat het dit minder zorgvuldig gebeurt

Cluster 2

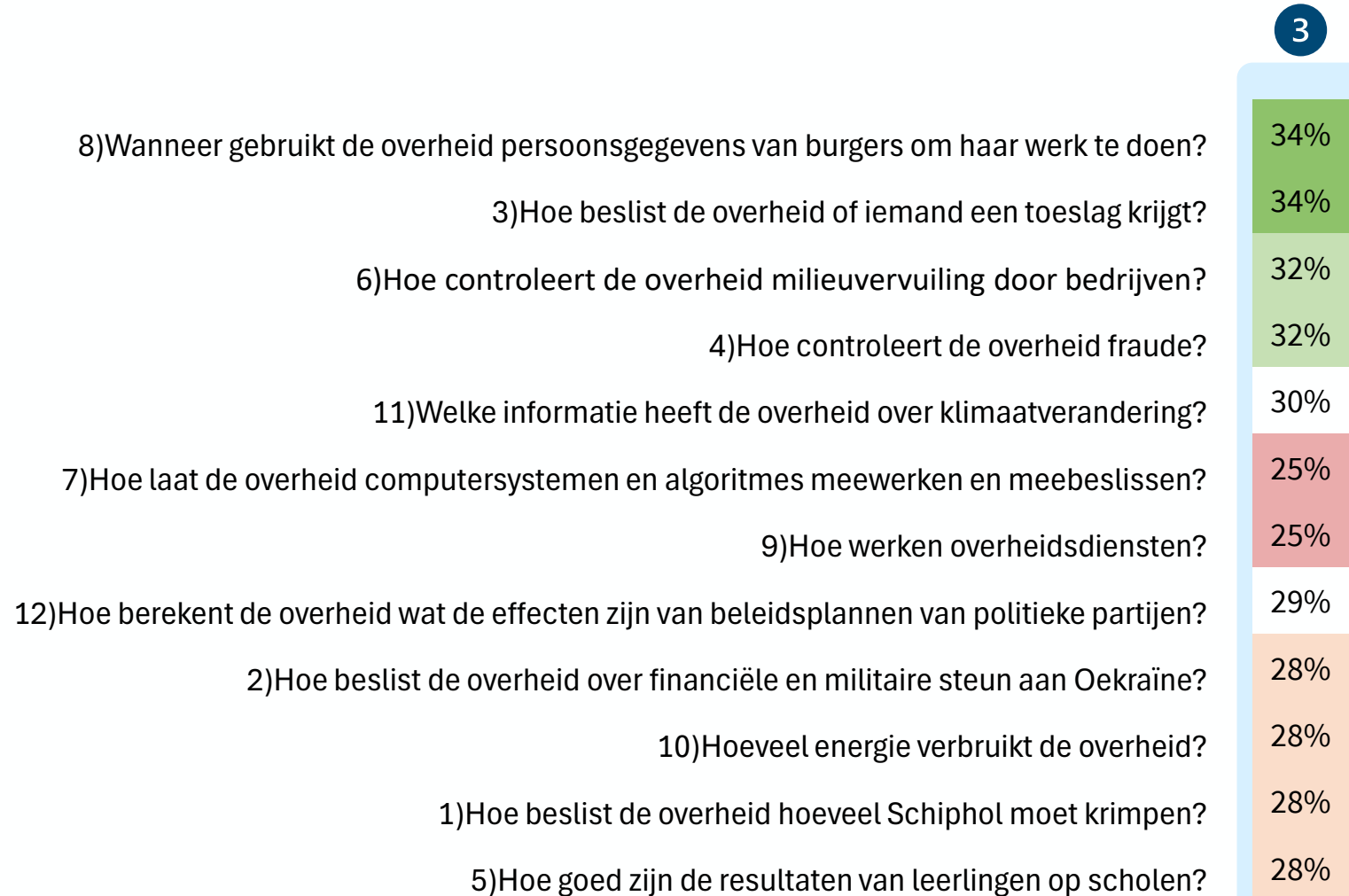
Cluster 2

Mensen in cluster 2 kiezen voor iets meer inspanning voor alle onderwerpen. Ook in dit cluster scoren onderwerpen waar het over control van de overheid gaat het hoogst.

Mensen in dit cluster zijn vaker ouder dan 65 jaar dan andere groepen.

Cluster 3

3

34%

34%

32%

32%

30%

25%

25%

29%

28%

28%

28%

28%

25%

Cluster 3

Cluster 3 is het "beleids-maken-cluster".

Zij willen graag weten hoe en waarom beleid wordt gemaakt. Dit kan ook met controle van de overheid samenhangen maar uit zich op een andere manier.

Mensen in dit cluster:

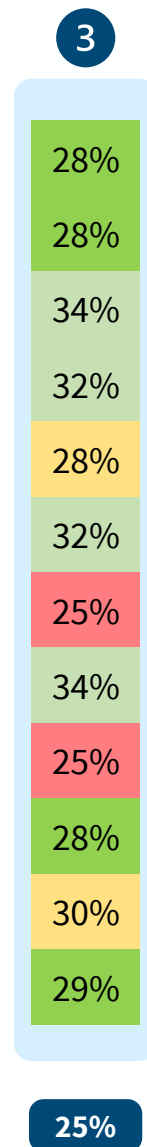
- wonen vaker alleen dan mensen in andere clusters
- zijn vaak praktisch geschoold
- hebben relatief veel vertrouwen dat de overheid de informatie die nodig is om haar te controleren openbaar maakt
- vinden het vrije brainstormen van ambtenaren minder belangrijk

Cluster 3

- 1)Hoe beslist de overheid hoeveel Schiphol moet krimpen?
- 2)Hoe beslist de overheid over financiële en militaire steun aan Oekraïne?
- 3)Hoe beslist de overheid of iemand een toeslag krijgt?
- 4)Hoe controleert de overheid fraude?
- 5)Hoe goed zijn de resultaten van leerlingen op scholen?
- 6)Hoe controleert de overheid milieuvervuiling door bedrijven?
- 7)Hoe laat de overheid computersystemen en algoritmes meewerken en meebeslissen?
- 8)Wanneer gebruikt de overheid persoonsgegevens van burgers om haar werk te doen?
- 9)Hoe werken overheidsdiensten?
- 10)Hoeveel energie verbruikt de overheid?
- 11)Welke informatie heeft de overheid over klimaatverandering?
- 12)Hoe berekent de overheid wat de effecten zijn van beleidsplannen van politieke partijen?

Cluster 3 wil vooral meer inspanning voor onderwerpen die over het maken van beleid gaan

Cluster 3 is het "beleids-maken-cluster".

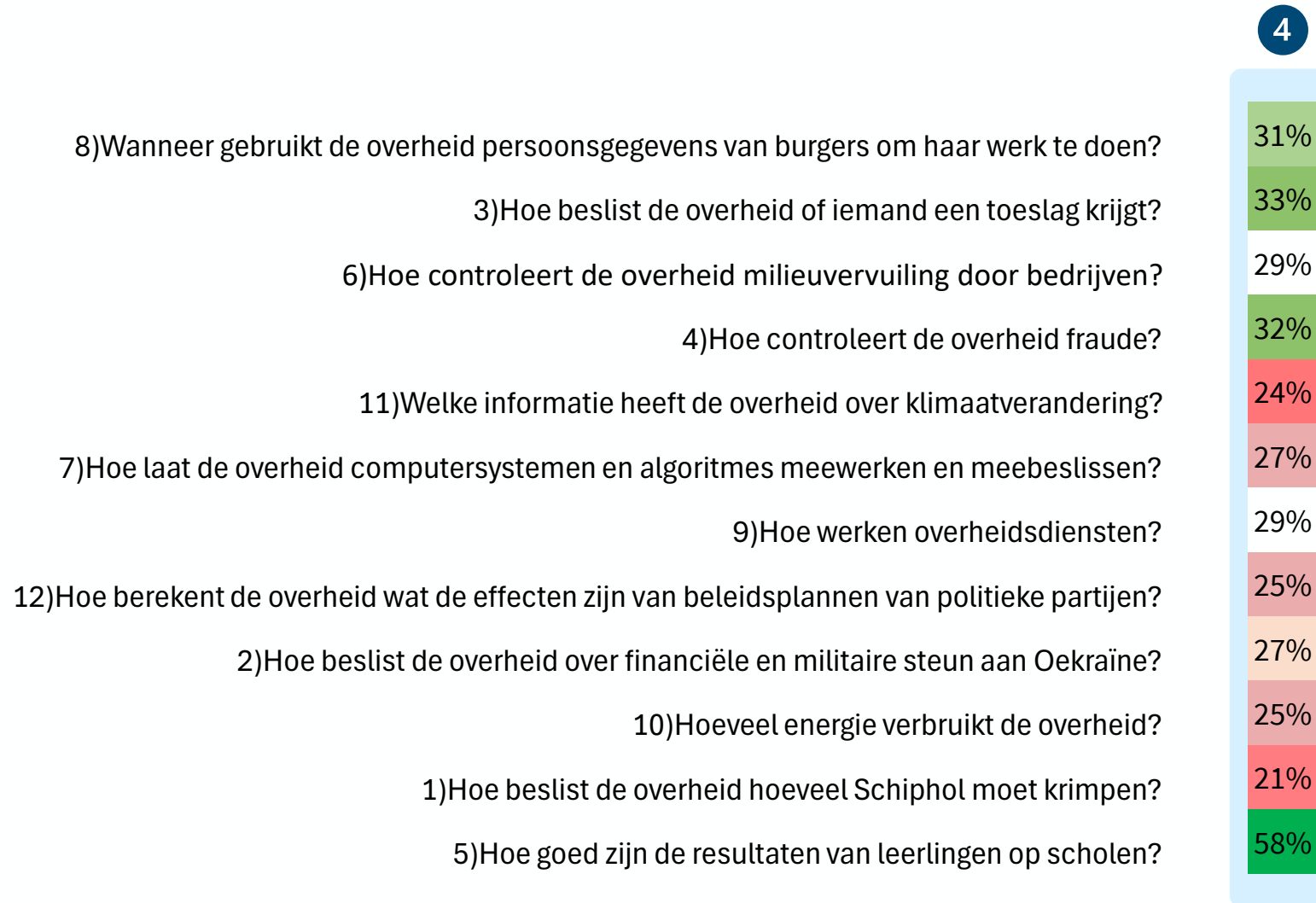
Zij willen graag weten hoe en waarom beleid wordt gemaakt. Dit kan ook met controle van de overheid samenhangen maar uit zich op een andere manier.

Mensen in dit cluster:

- wonen vaker alleen dan mensen in andere clusters
- zijn vaak praktisch geschoold
- hebben relatief veel vertrouwen dat de overheid de informatie die nodig is om haar te controleren openbaar maakt
- vinden het vrije brainstormen van ambtenaren minder belangrijk

Cluster 4

Veel jonge ouders zitten in cluster 4

Mensen in cluster 4 zijn vooral geïnteresseerd in de resultaten van leerlingen

Mensen in dit cluster:

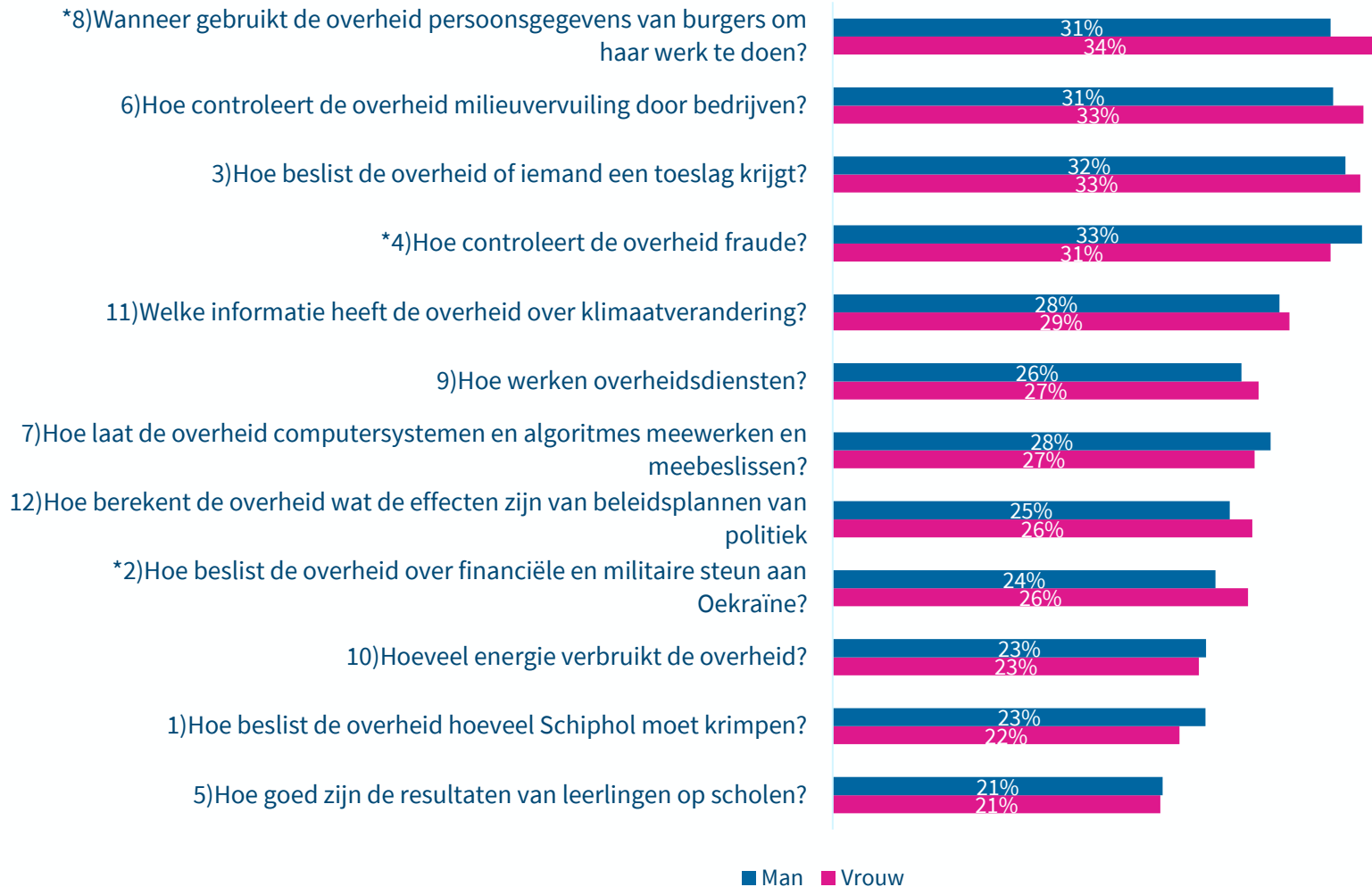
- Zijn vaak onder 35
- Hebben kinderen
- zijn middelhoog opgeleid
- vinden zorgvuldigheid bij de openbaarmaking van data iets belangrijker dan mensen in andere clusters

**Stellen mannen en vrouwen,
jongeren en ouderen, praktisch
en theoretisch geschoolden
andere prioriteiten?**

Voor welke informatieonderwerpen moet de overheid zich vooral inspannen?

Gemiddelde punten per geslacht

■ Man ■ Vrouw

Inzichten

Heel veel overeenkomsten

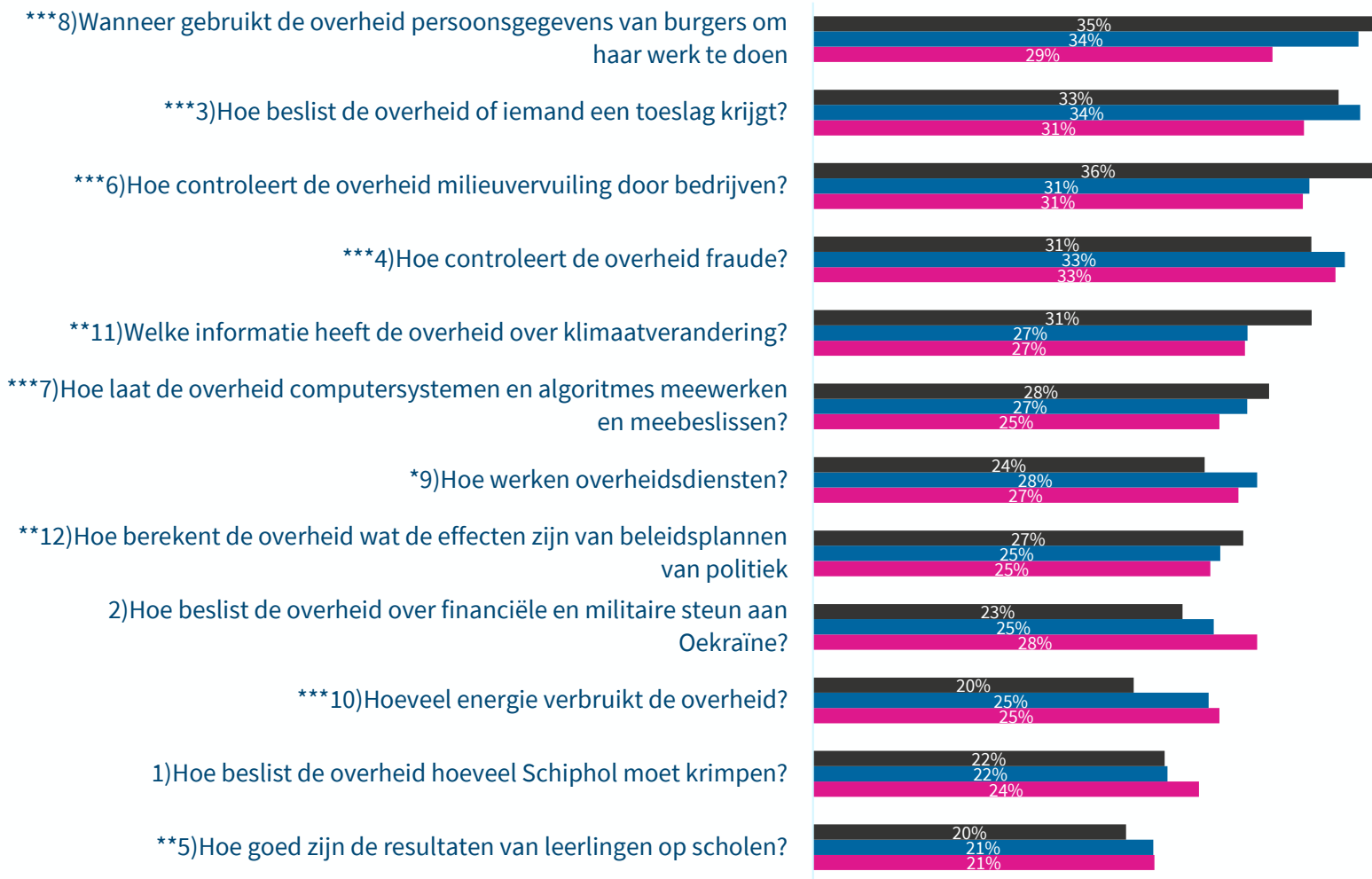
Verschillen:

- Vrouwen kiezen iets vaker om meer inspanning te leveren aan de omgang van de overheid met persoonsgegevens, control van milieuvuiling door bedrijven en beslissingen over wie een toeslag krijgt
- Mannen kiezen iets vaker om meer inspanning te geven aan de control van fraude, het gebruik van algoritmes en de krimp van Schiphol

Voor welke informatieonderwerp moet de overheid zich vooral inspannen?

Gemiddelde punten per opleidingsniveau

■ Theoretisch geschoold ■ Midden ■ Praktisch geschoold

Inzichten

Heel veel overeenkomsten

Verschillen:

- Theoretisch geschoolden meer de voorkeur naar onderwerpen die met het uitvoeren van beleid en het inspecteren en handhaven te maken hebben
- Praktisch geschoolden meer de voorkeur naar onderwerpen over beleid maken

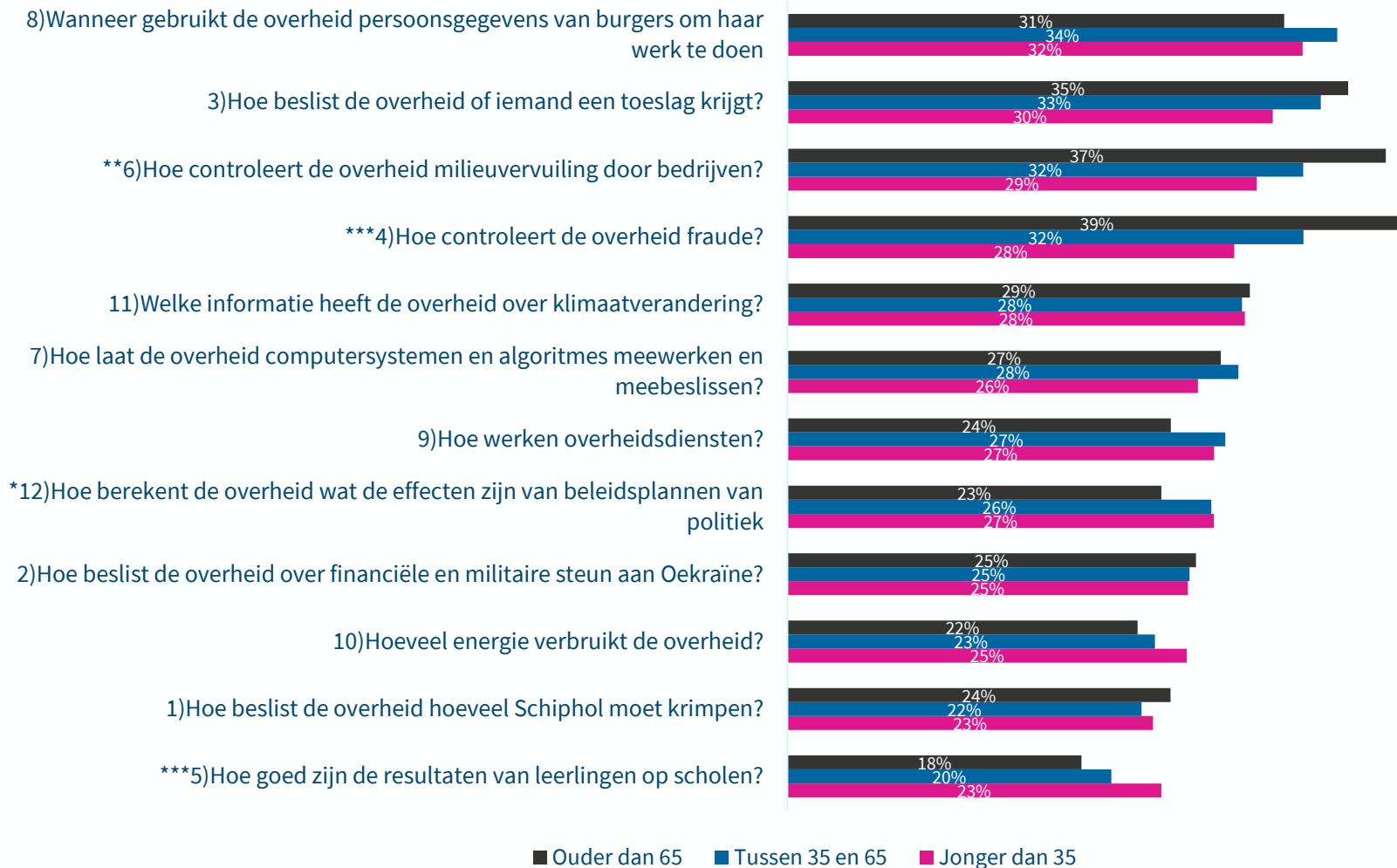
Let op:

- De verschillen die te zien zijn lijken niet heel groot en zijn nog niet op significantie getoetst

Voor welke informatieonderwerp moet de overheid zich vooral inspannen?

Gemiddelde punten per leeftijdscategorie

■ Ouder dan 65 ■ Tussen 35 en 65 ■ Jonger dan 35

Inzichten

Heel veel overeenkomsten

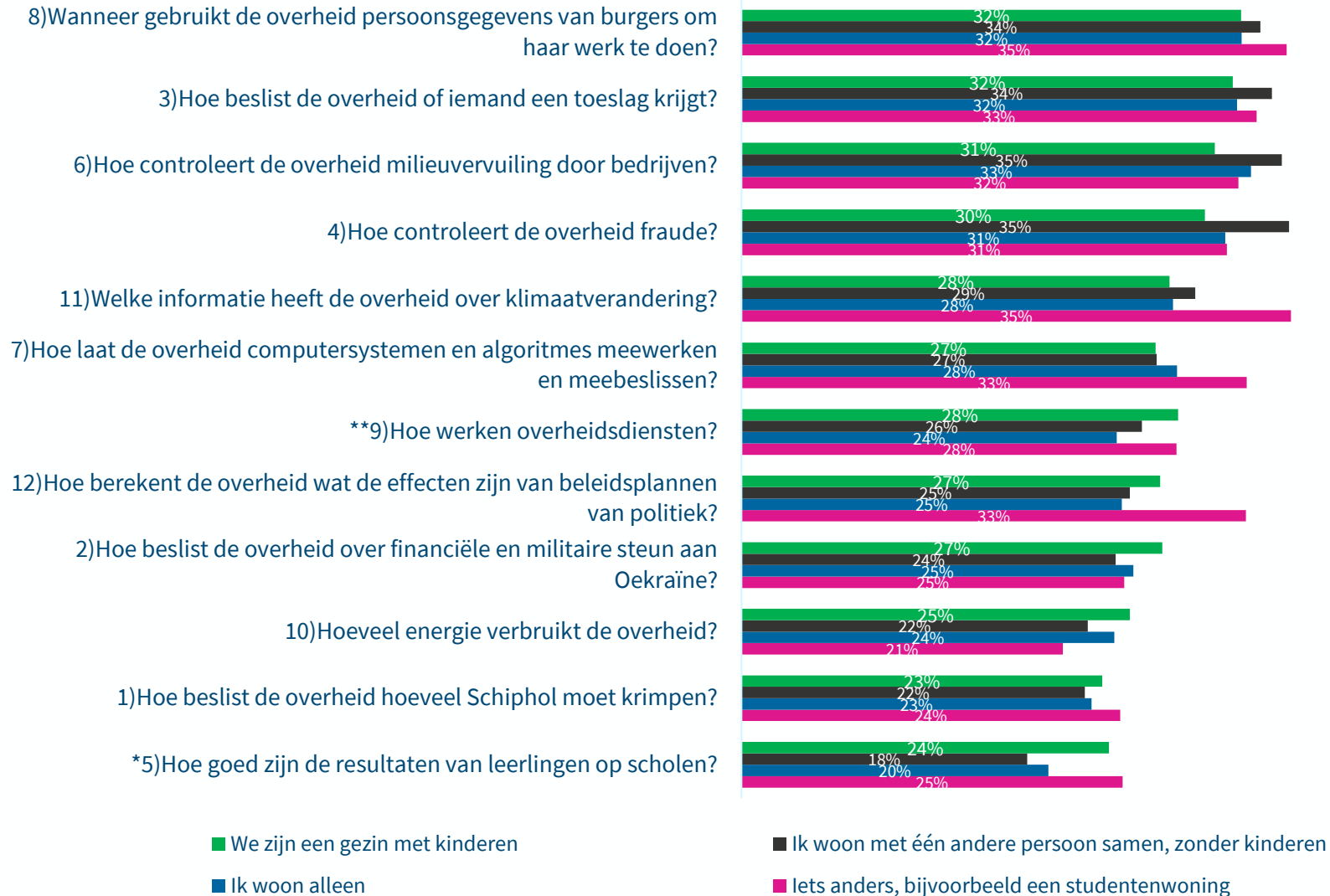
Verschillen:

- Ouderen relatief sterke voorkeur voor informatie die helpt de overheid te controleren
- Mensen onder de 35 zetten meer in op informatie over de resultaten van leerlingen dan andere groepen

Voor welke informatieonderwerp moet de overheid zich vooral inspannen?

Gemiddelde punten per huishoudensamenstelling

Inzichten

Verschillen:

- Mensen die alleen wonen zetten meer in op onderwerpen in die helpen om de overheid beter te controleren
- Mensen met kinderen zetten meer in op informatie over de resultaten van leerlingen op scholen en informatie over hoe beleid wordt gemaakt
- Mensen die in een andere type huishouden wonen zetten meer in op informatie over de gebruik van persoonsgegevens door de overheid, informatie over klimaatverandering en op berekeningen over de effecten van beleidsplannen

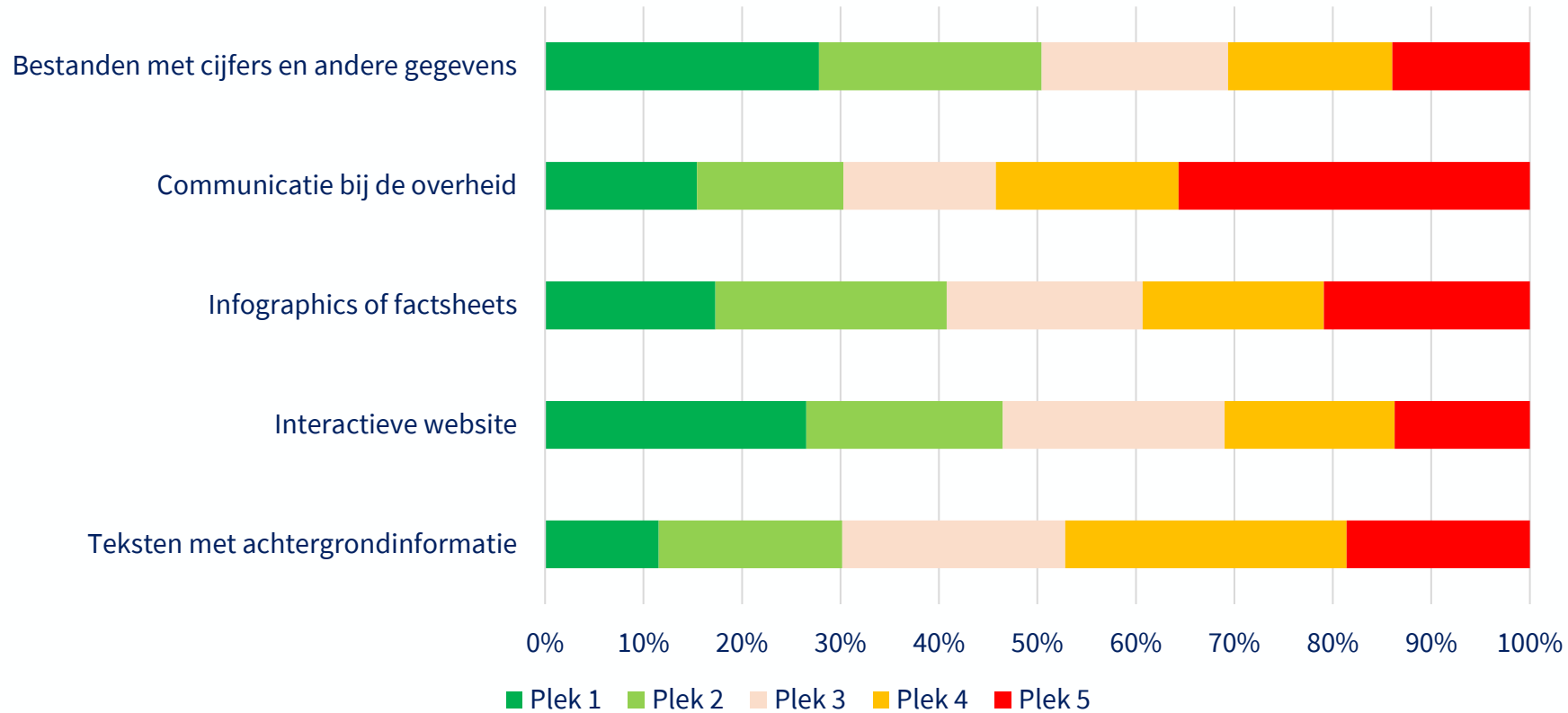
**In welke vorm willen
deelnemers dat informatie
vooral openbaar wordt
gemaakt?**

In welke vorm moet de overheid informatie vooral openbaar maken?

Antwoorden op de rangschikkingstaak

Totaal

Inzichten

De voorkeuren van deelnemers gaan uit naar bestanden met cijfers en gegevens, interactieve websites en infographics of factsheets.

Bij twee soorten informatie lijkt er de meeste spreiding te zijn:

- Communicatie bij de overheid
- Infographics of factsheets

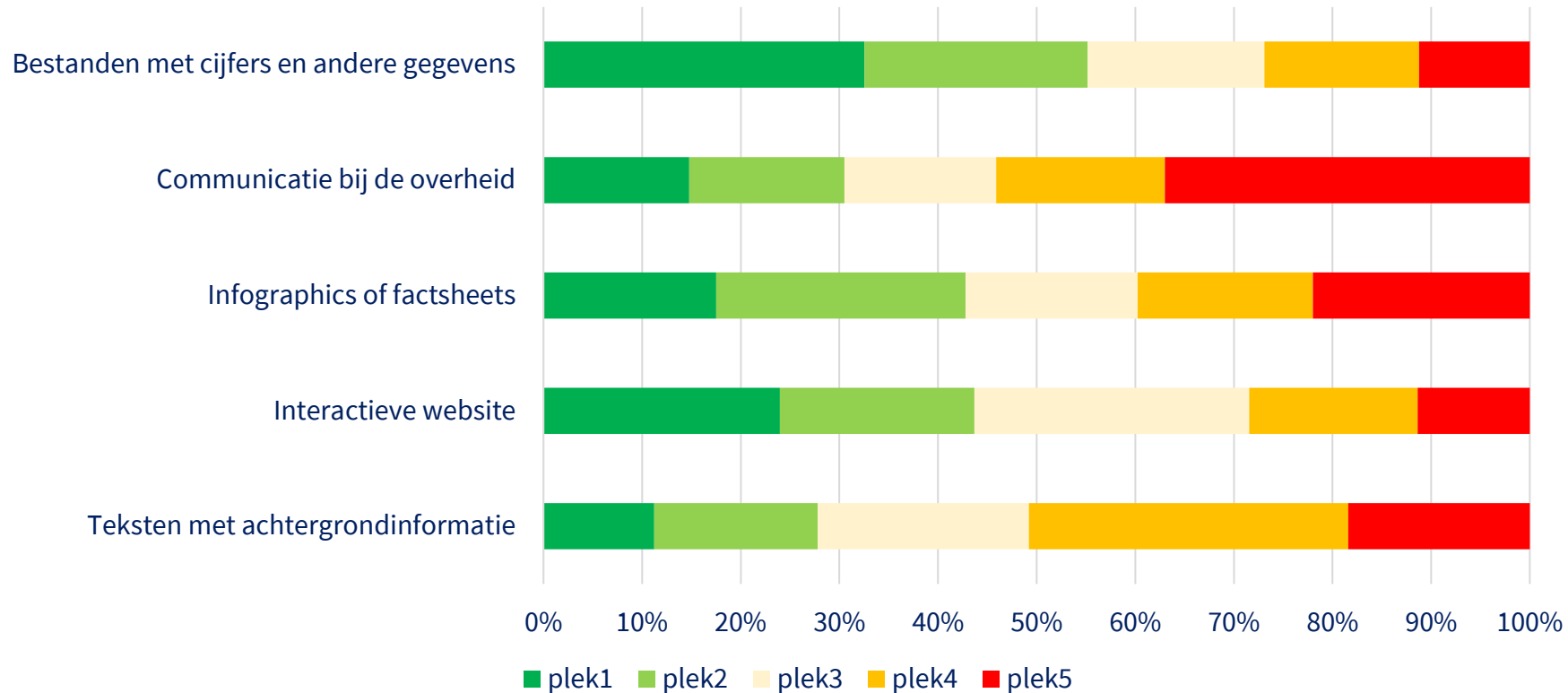
Let op! Dit zijn de gemiddelde waarden van alle rangschikkingstaken. Het geeft een beeld ervan welke soorten data van de gemiddelde deelnemer geprioriteerd worden.

In welke vorm moet de overheid informatie vooral openbaar maken?

Antwoorden op de algemene rangschikking taak

Algemeen

Inzichten

De antwoorden op de algemene rangschikkingstaak (n=909) lijken erg op die antwoorden van het totale steekproef (n=1854). Er blijkt dus veel overeenstemming onder deelnemers te zijn.

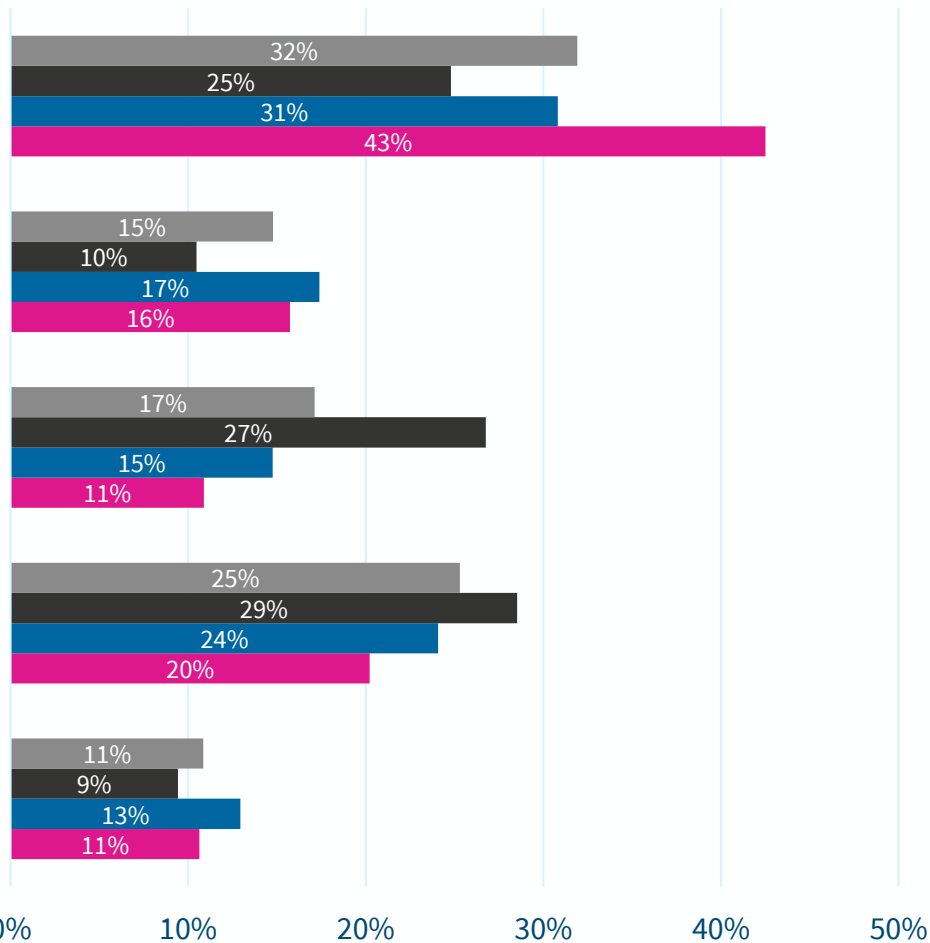
Let op! Dit zijn de antwoorden op de algemene rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die nergens voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 909 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Algemeen rangschikkingstaak - opleidingsniveau

**Bestanden met cijfers en andere gegevens die de overheid heeft verzameld

**De communicatie die er bij de overheid is geweest over het onderwerp

***Infographics of factsheets met een samenvatting van gegevens

Een interactieve website waarin de overheid informatie laat zien

Teksten met achtergrondinformatie over het beleid van de overheid

■ Gemiddeld ■ Theoretisch geschoold ■ Middelbaar opgeleid ■ Praktisch geschoold

* p < .05; ** p < .01; *** p < .001

Inzichten

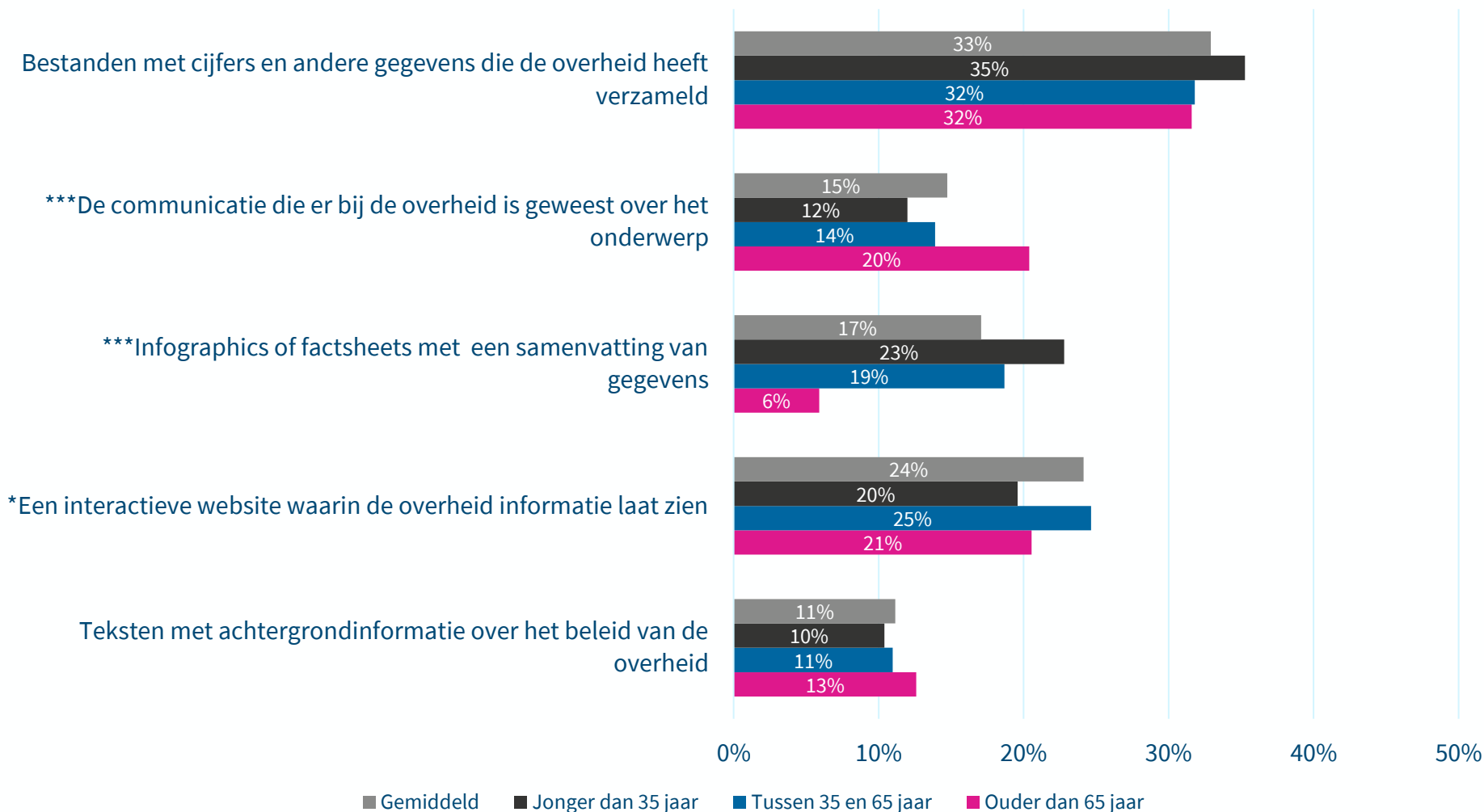
- Praktisch geschoold hebben een duidelijke en significante voorkeur voor bestanden met cijfers en andere gegevens
- Theoretisch geschoold zetten communicatie bij de overheid significant minder vaak op plek 1 dan andere groepen
- Theoretisch geschoold zetten infographics en factsheets significant vaker op plek 1 dan andere groepen

Let op! Dit zijn de antwoorden op de algemene rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die nergens voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 909 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Algemeen rangschikkingstaak - leeftijd

* p < .05; ** p < .01; *** p < .001

Inzichten

- Ouderen zetten communicatie significant vaker op plek 1 dan andere groepen en infographics significant minder
- Deelnemers tussen 35 en 65 hebben een lichte voorkeur voor een interactieve website

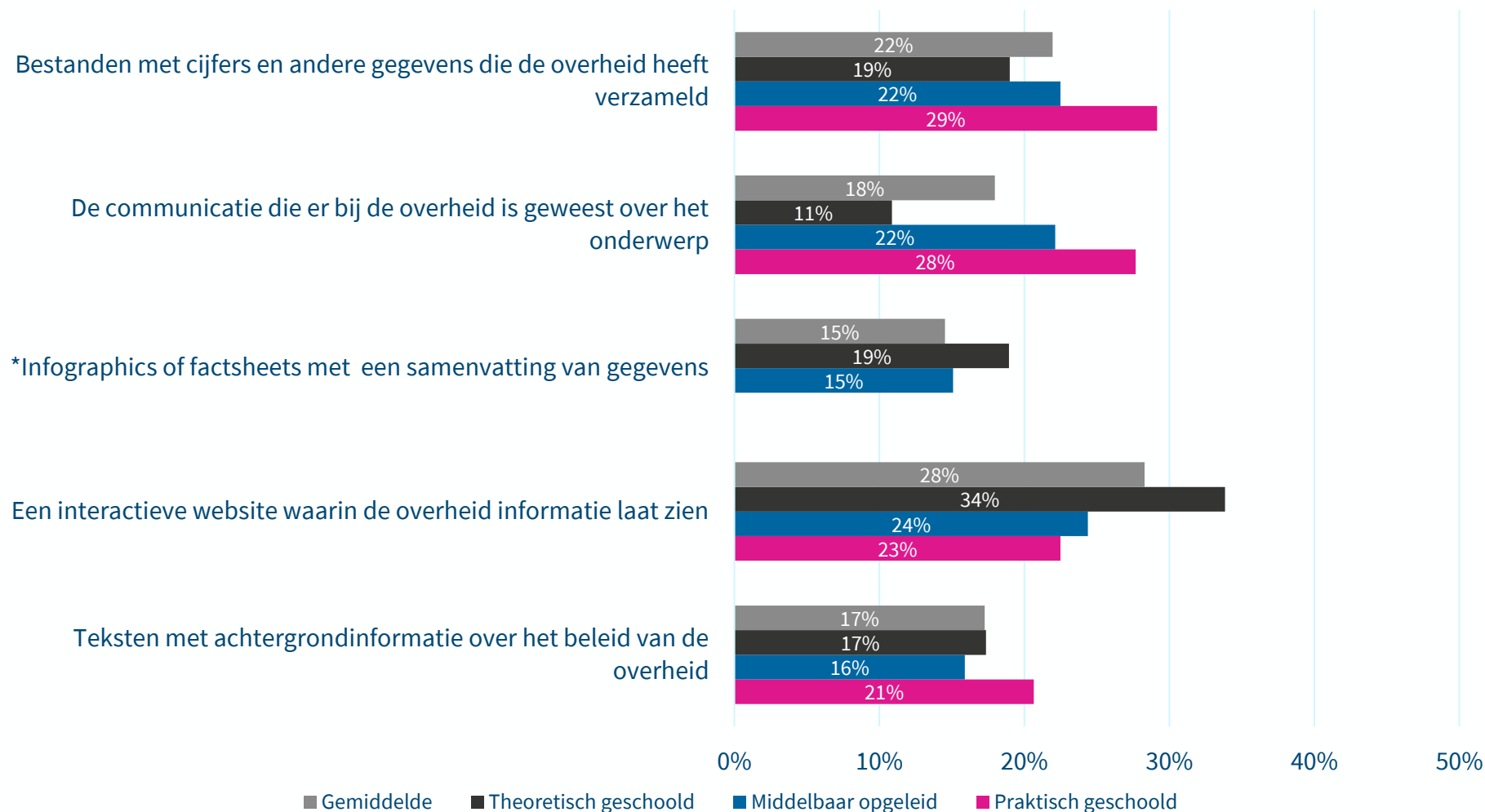
Let op! Dit zijn de antwoorden op de algemene rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die nergens voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 909 deelnemers.

**In welke vorm moet de
overheid informatie over de
vier populairste
informatieonderwerpen
openbaar maken?**

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Wanneer gebruikt de overheid persoonsgegevens van burgers om haar werk te doen? - Opleidingsniveau

Inzichten

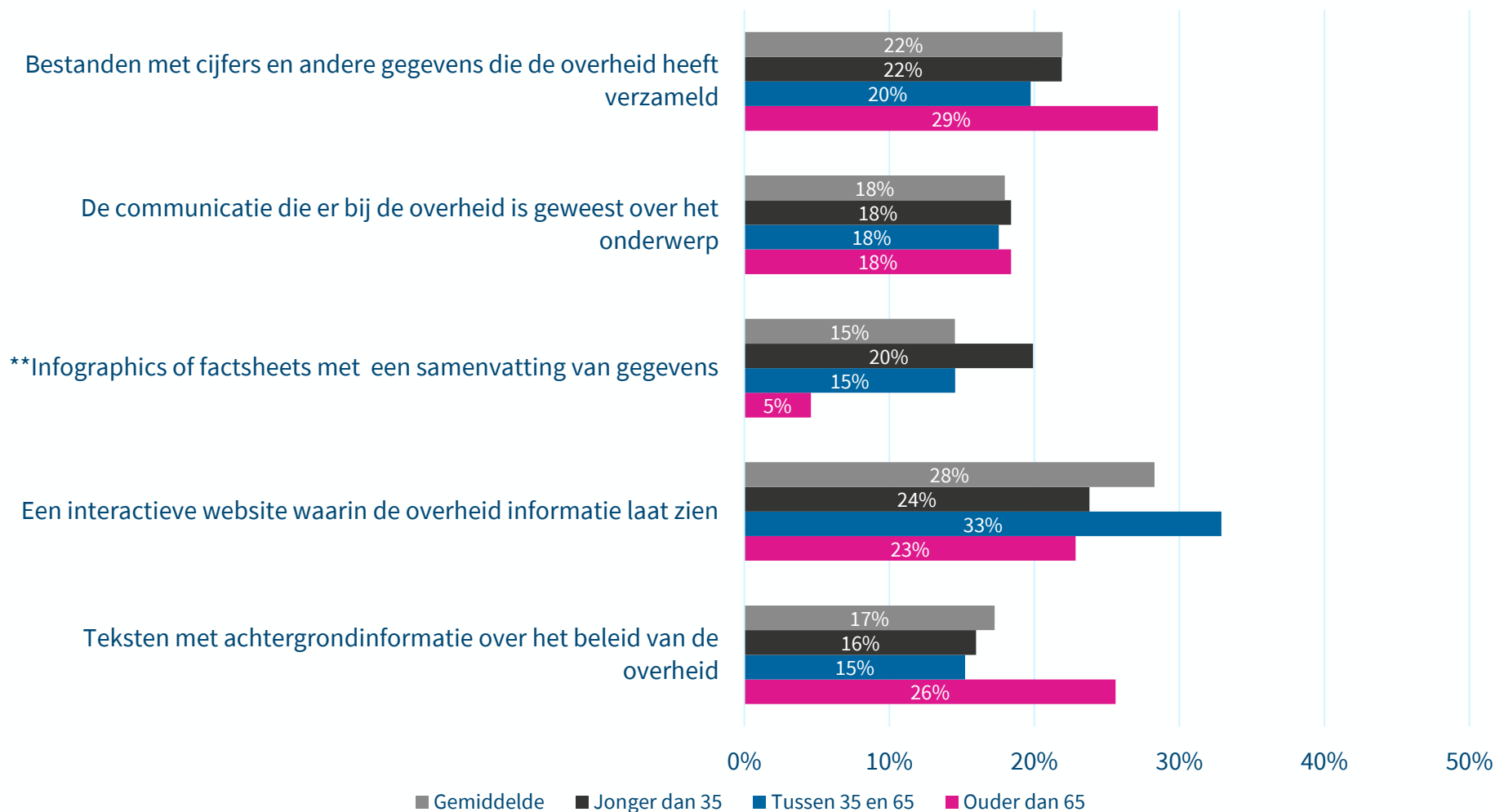
- Praktisch geschoolden hebben een voorkeur voor infographics of factsheets over dit onderwerp
- Alle groepen zetten interactieve website vaak op plek 1

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over de gebruik van **persoonsgegevens door de overheid** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 237 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Wanneer gebruikt de overheid persoonsgegevens van burgers om haar werk te doen? - Leeftijd

Inzichten

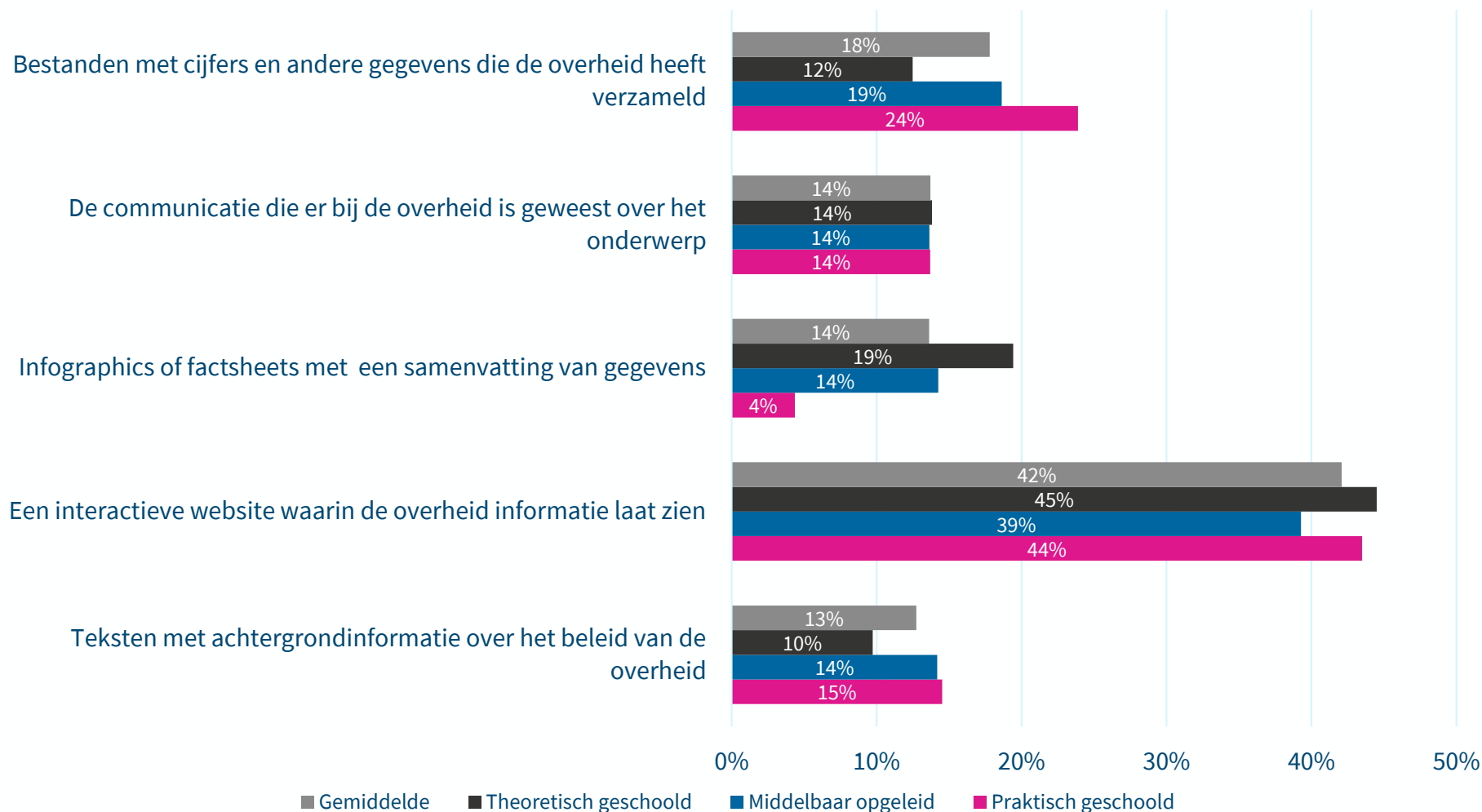
- Jongeren hebben een voorkeur voor infographics of factsheets over dit onderwerp. Ouderen zetten dit datavorm juist niet vaak op plek 1.
- Alle groepen zetten interactieve website vaak op plek 1

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over de **gebruik van persoonsgegevens door de overheid** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 237 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe beslist de overheid of iemand een toeslag krijgt? - Opleidingsniveau

Inzichten

- Bij dit onderwerp hebben alle groepen een sterke voorkeur voor een interactieve website.
- Daardoor wijken de resultaten voor dit onderwerp sterk af van de algemene resultaten.
- Verschillen tussen de groepen zijn niet significant.

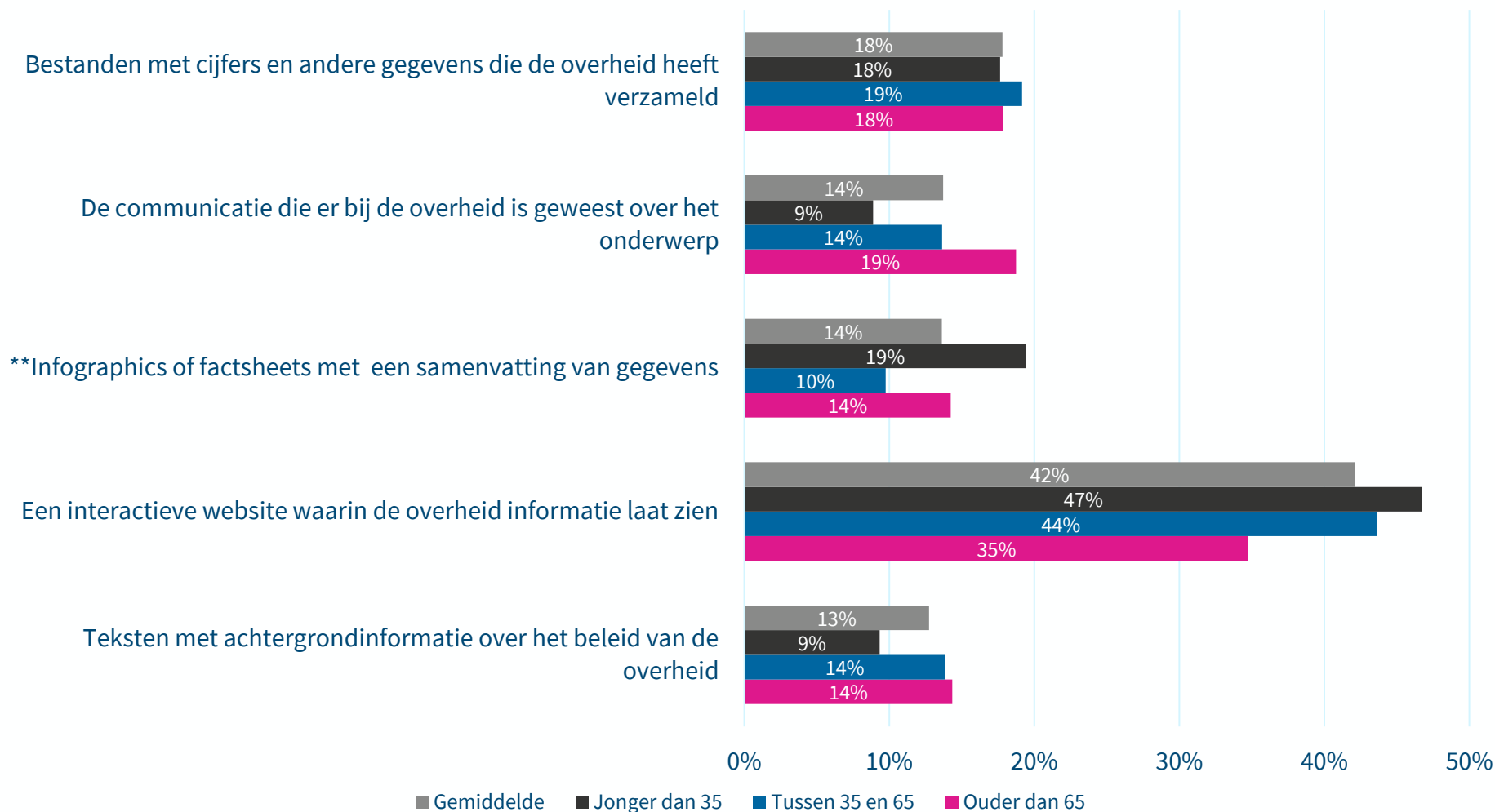
Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over **toeslagen** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 201 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe beslist de overheid of iemand een toeslag krijgt? - Leeftijd

Inzichten

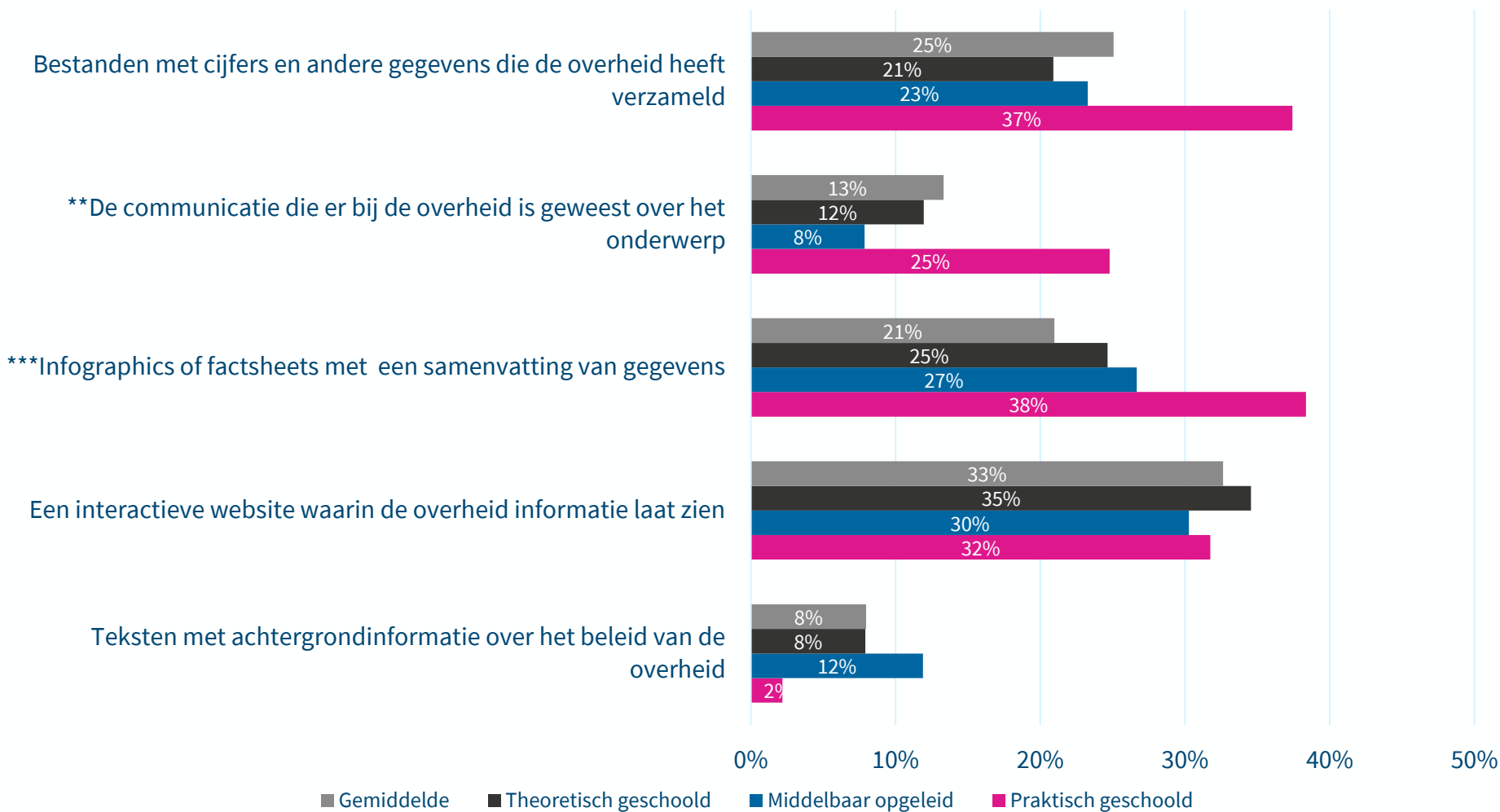
- Deelnemers tussen 35 en 65 zetten significant minder vaak infographics op plek 1 dan andere groepen

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over **toeslagen** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 201 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe controleert de overheid milieuvervuiling door bedrijven? - Opleidingsniveau

Inzichten

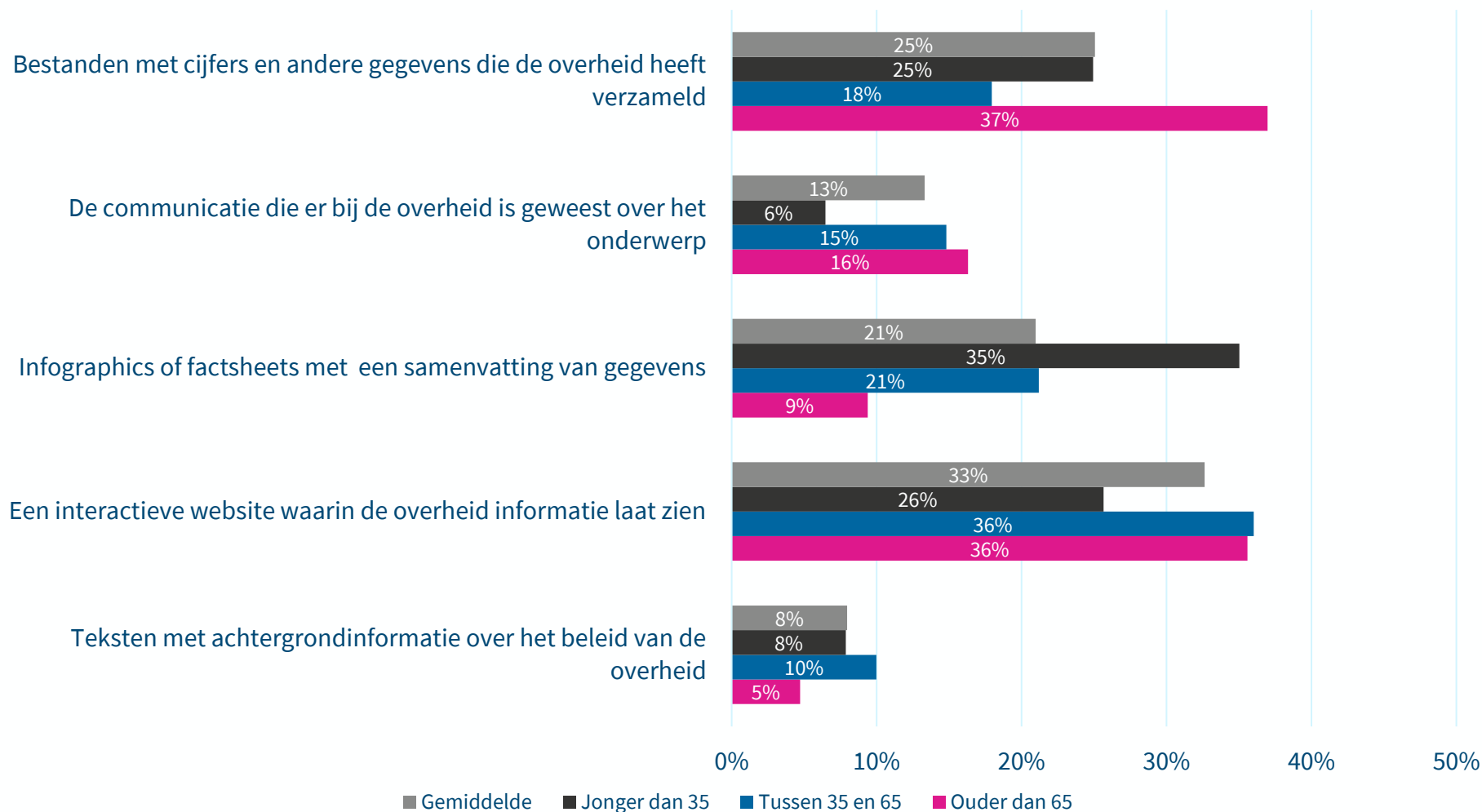
- Praktisch geschoolden hebben een voorkeur voor infographics of factsheets over dit onderwerp
- Alle groepen zetten interactieve website vaak op plek 1

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over de **milieuvervuiling van bedrijven** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 205 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe controleert de overheid milieuvervuiling door bedrijven? - Leeftijd

Inzichten

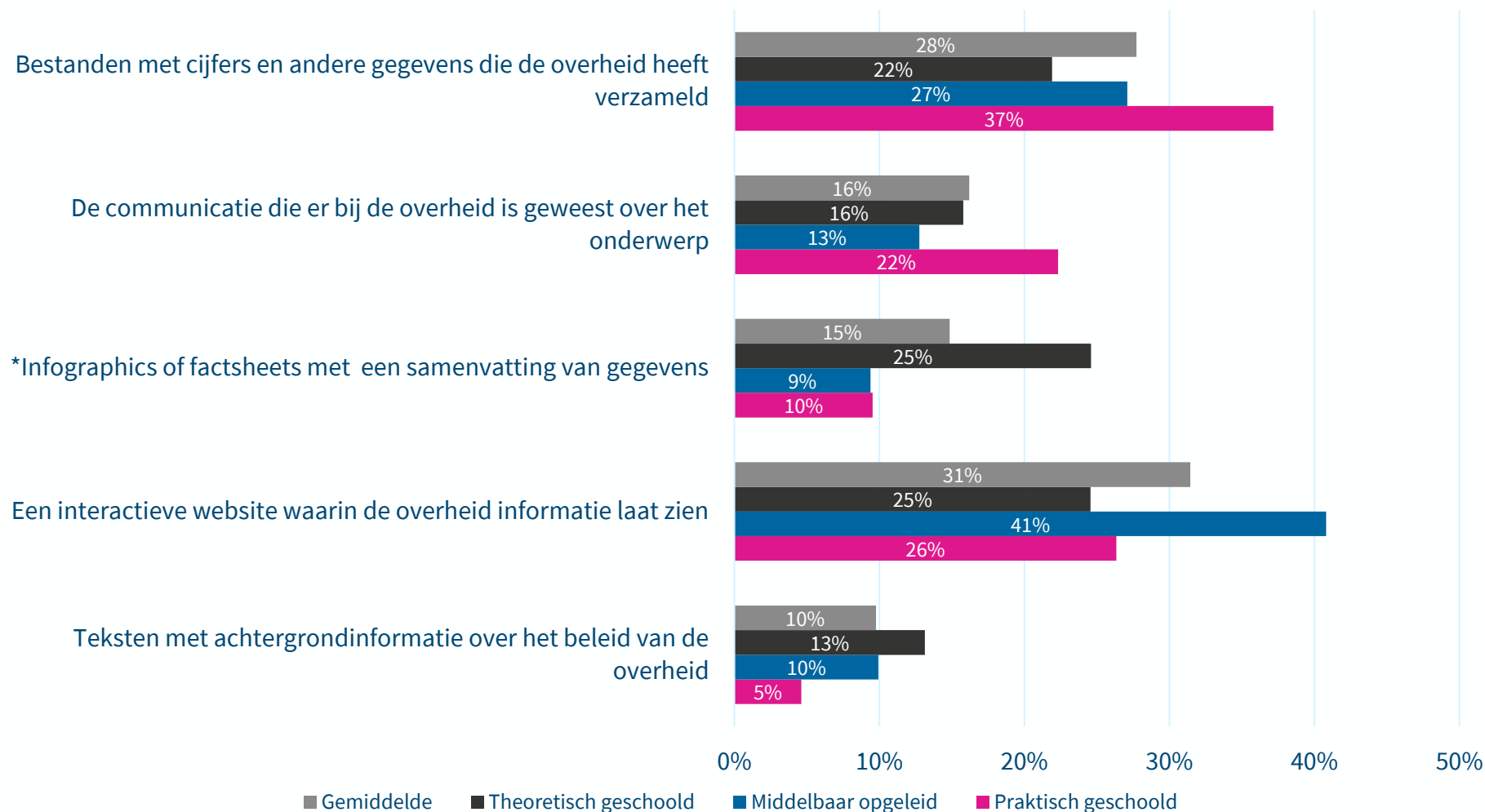
- Er zijn geen significante verschillen tussen de leeftijdsgroepen

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over de **milieuvervuiling van bedrijven** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 205 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe controleert de overheid fraude? - Opleiding

Inzichten

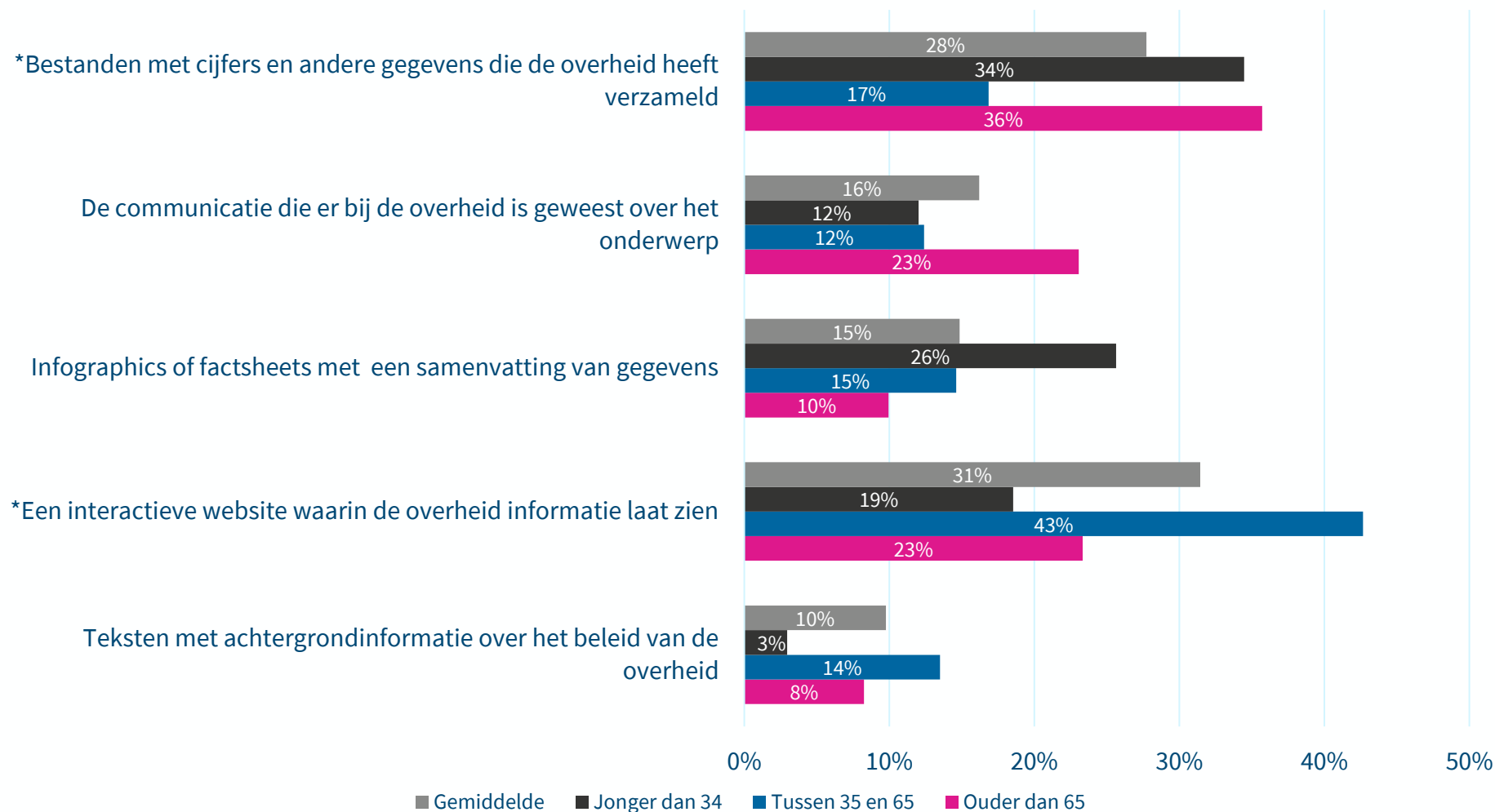
- Theoretisch geschoolden willen significant vaker informatie over de control van fraude door de overheid in vorm van infographics of factsheets dan andere groepen

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over de **control van fraude door de overheid** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 205 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe controleert de overheid fraude? - Leeftijd

Inzichten

- Deelnemers tussen 35 en 65 zetten bestanden met cijfers significant minder vaak op plek 1 dan andere groepen. Daartegen zetten hebben zij een significant sterkere voorkeur voor een interactieve website dan andere groepen.

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over de **control van fraude door de overheid** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 205 deelnemers.

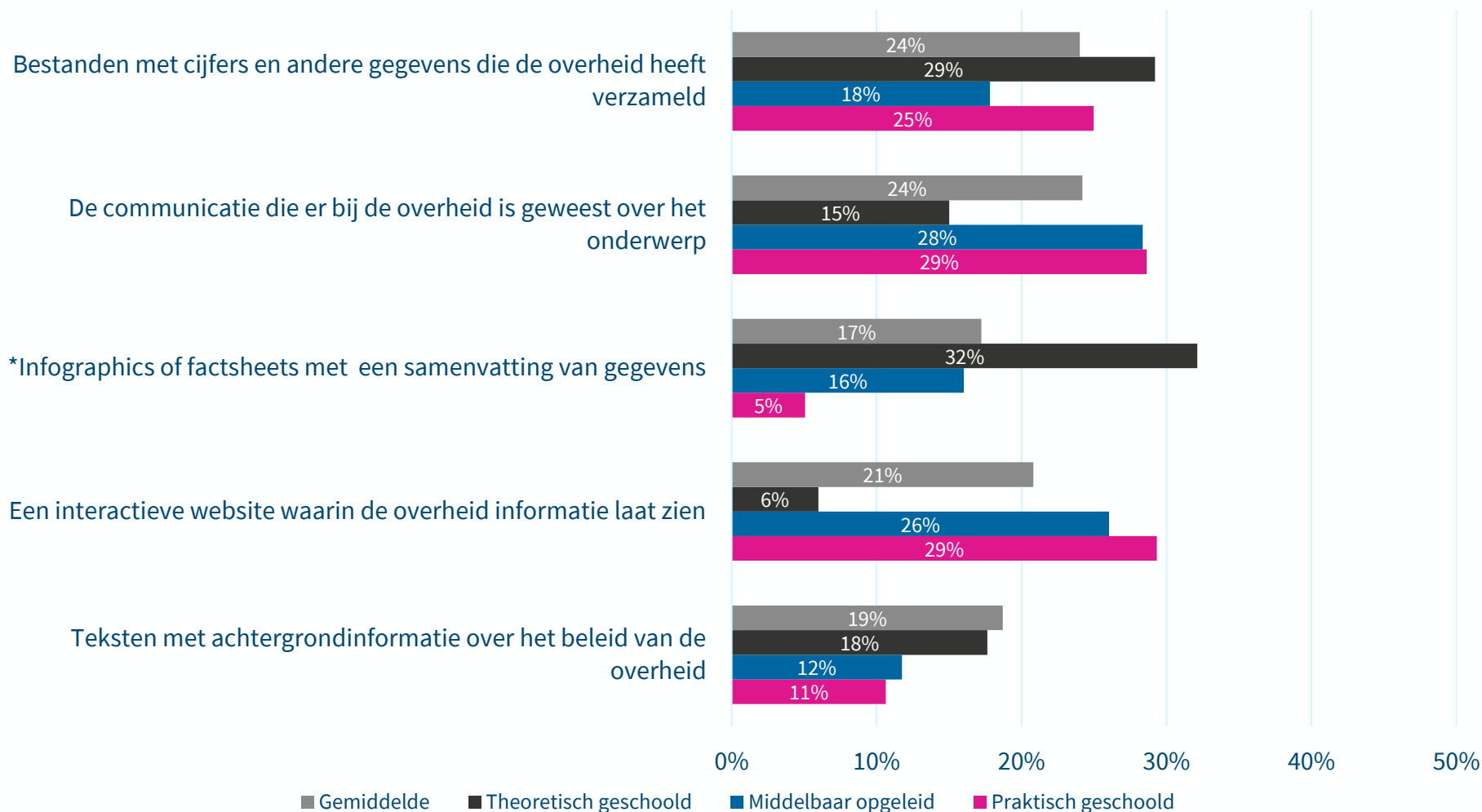

Overige interessante resultaten uit de rangschikkingstaken

The background features a light blue field with a large, dark blue geometric shape that resembles a stylized arrow or a jagged mountain peak pointing upwards and to the right. The text is positioned in the upper left quadrant, overlaid on the dark blue shape.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe beslist de overheid over financiële en militaire steun aan Oekraïne? - Opleidingsniveau

Inzichten

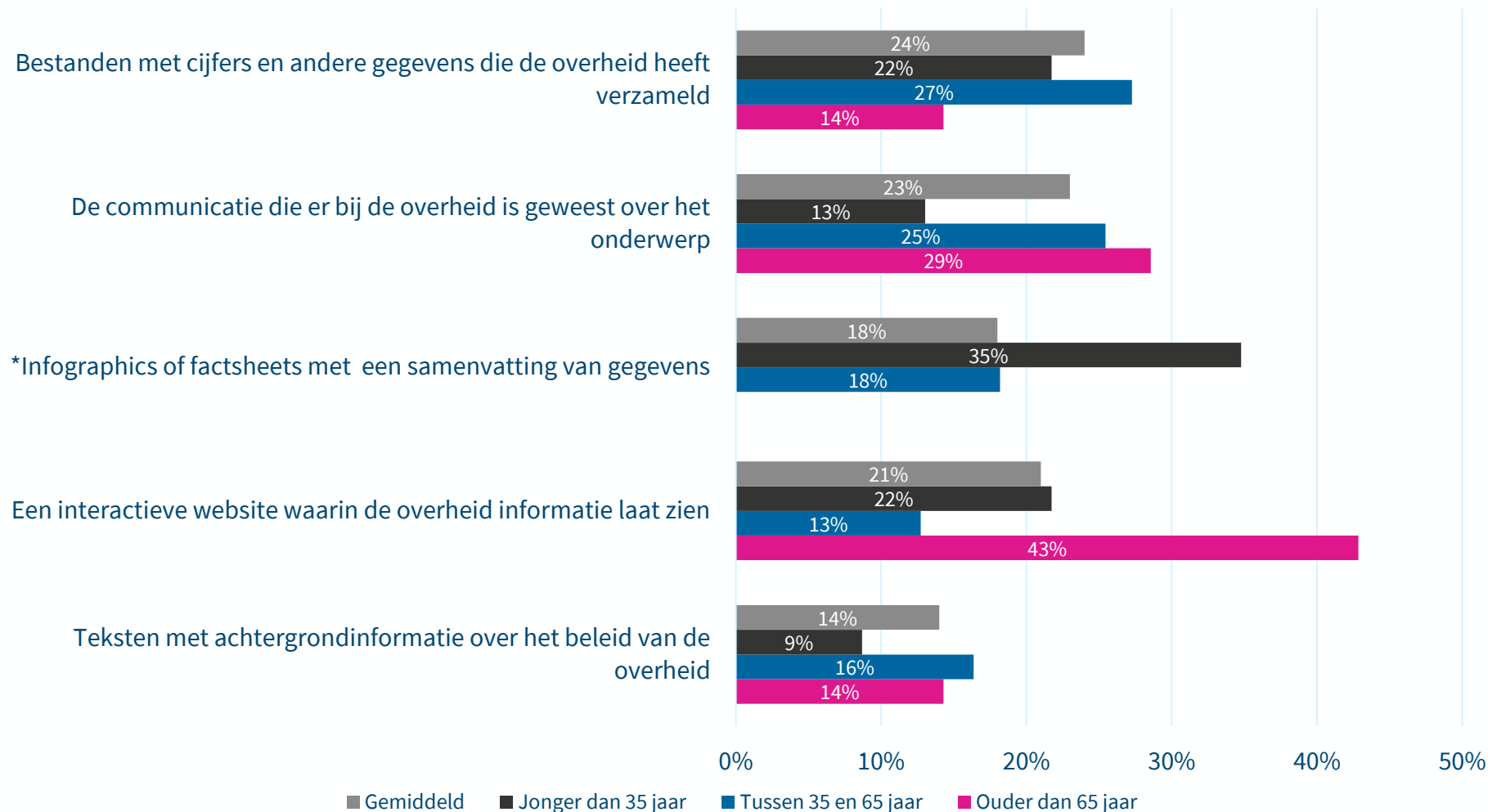
- Theoretisch geschoold hebben een significant sterkere voorkeur om informatie over de steun aan Oekraïne in vorm van infographics of factsheetste ontvangen dan andere groepen

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over **steun aan Oekraïne** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 100 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe beslist de overheid over financiële en militaire steun aan Oekraïne?

Inzichten

- Jongeren willen informatie over de steun aan Oekraïne significant vaker in vorm van infographics en factsheets dan andere groepen. Ouderen prioriteren deze datavorm bij dit onderwerp juist niet.

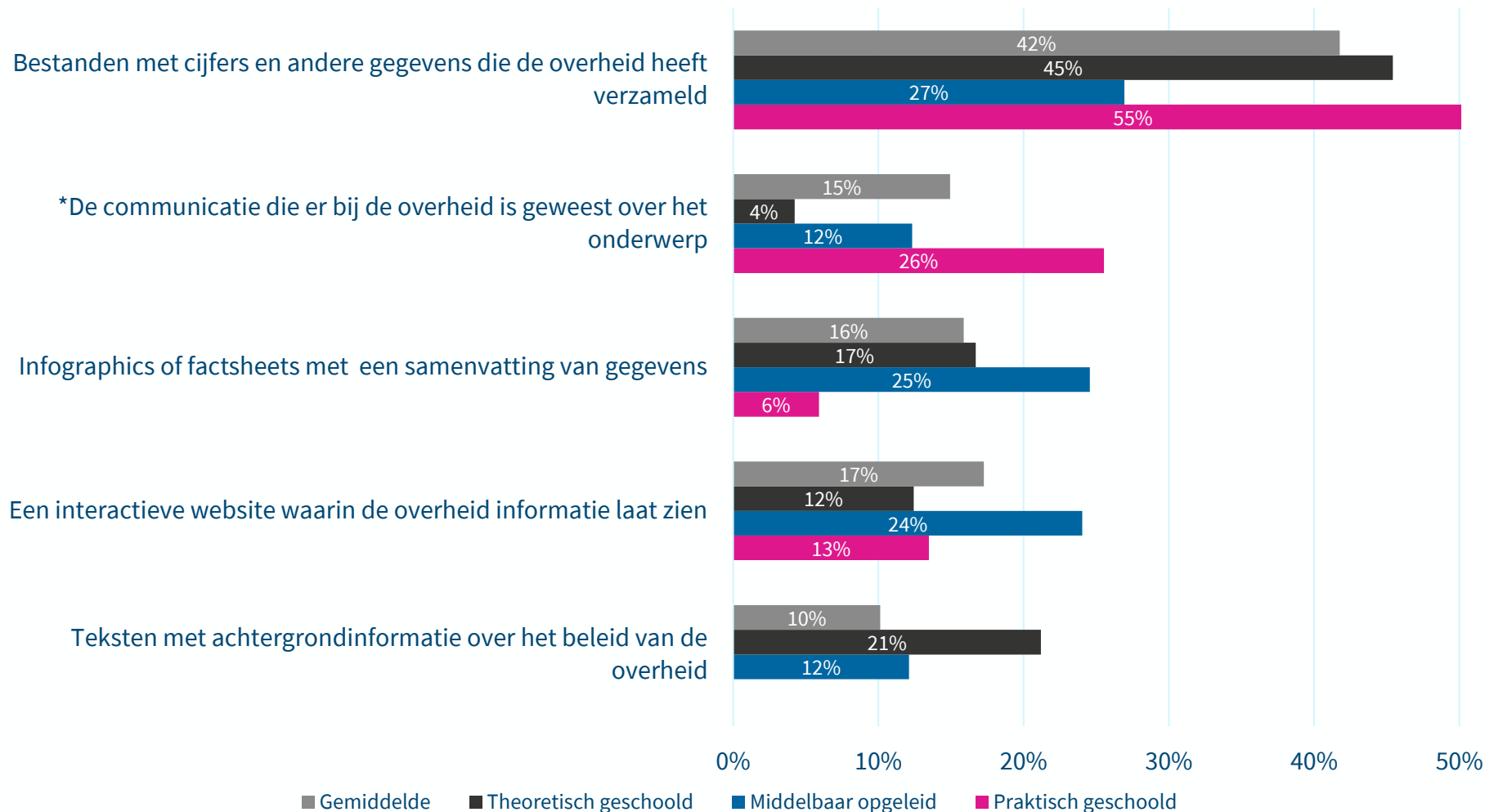
Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over **steun aan Oekraïne** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 100 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoeveel energie verbruikt de overheid? - Opleidingsniveau

Inzichten

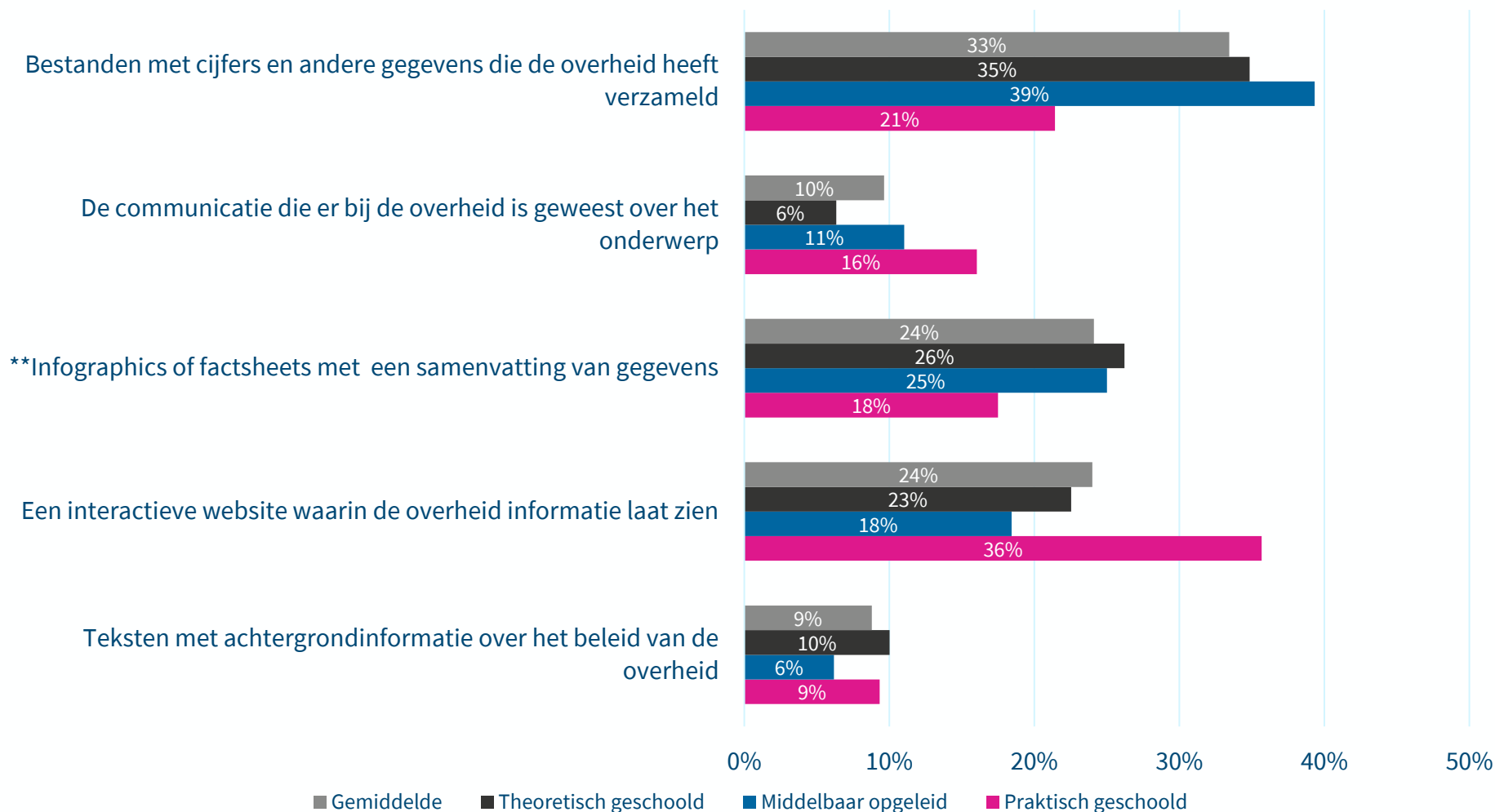
- Praktisch geschoold en theoretisch opgeleiden hebben een duidelijke voorkeur voor bestanden met cijfers
- Praktisch geschoold zetten communicatie duidelijk vaker op plek 1 dan andere groepen
- 21% van de theoretisch geschoolden zet teksten op plek 1 terwijl 0% van de praktisch geschoolden dit doet

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over de **energieverbruik van de overheid** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 84 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Welke informatie heeft de overheid over klimaatverandering? - Opleidingsniveau

Inzichten

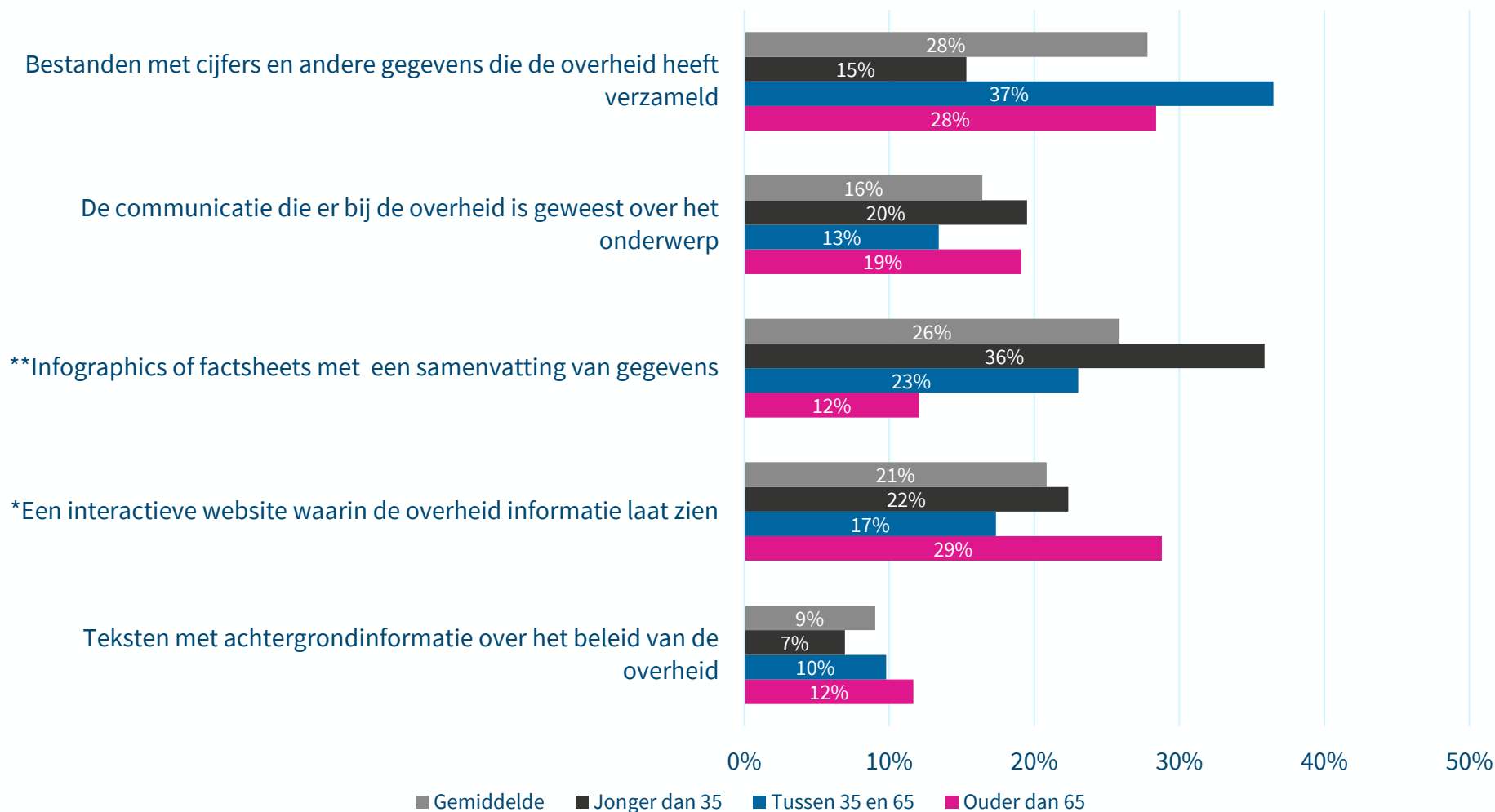
- Middelbaar opgeleiden en theoretisch geschoolden hebben een voorkeur voor bestanden met cijfers
- Praktisch geschoolden zetten communicatie vaker op plek 1 dan andere groepen
- Duidelijk meer praktisch geschoolden zetten interactieve website op plek 1 dan deelnemers uit andere groepen

Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over **klimaatverandering** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 151 deelnemers.

Wat zijn de populairste soorten data per bevolkingsgroep? Hoe vaak worden de soorten data op de 1. plek gezet?

Hoe berekent de overheid wat de effecten zijn van beleidsplannen van politiek? - Opleidingsniveau

Inzichten

- Jongeren hebben een significant sterkere voorkeur voor infographics of factsheets over dit onderwerp dan anderen groepen
- Ouderen hebben een significant sterkere voorkeur voor een interactieve website

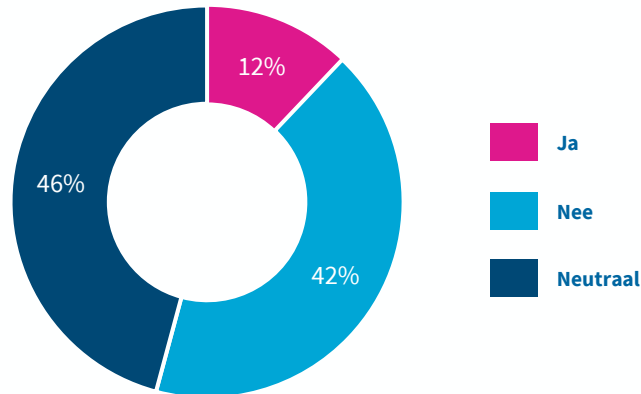
Dit zijn de antwoorden op de rangschikking taak die van deelnemers ingevuld werd die bij informatie over de **effecten van beleidsplannen** voor hoge of maximale inspanning hebben gekozen. Dat waren er 103 deelnemers.

Wat zijn de ervaringen van deelnemers met overheidsdata?

Deelnemers willen graag meer info over veiligheid, criminaliteit, politieke beïnvloeding en veel andere onderwerpen

Is er andere informatie die nu niet openbaar is, maar die u wel graag wilt zien?

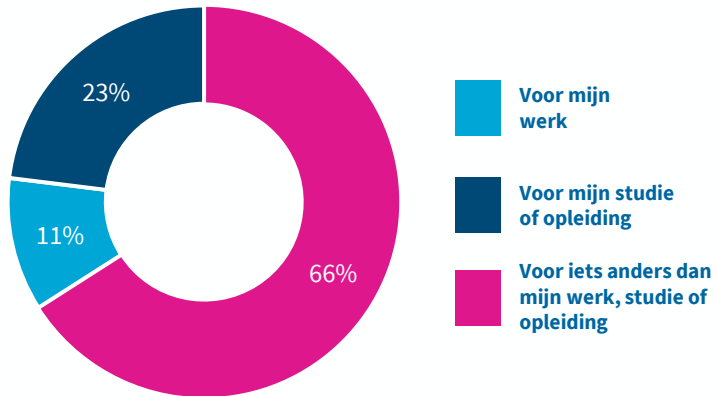
Welke informatie wilt u graag zien?

- “Veiligheid”
- “Alles over toeslagen slachtoffers”
- “Coranabeleid”
- “Meer cijfers over criminaliteit en de bestrijding daarvan”
- “Leningen aan andere landen ,die niet zijn terug betaald”
- “Milieubelasting”
- “Oude bestemmingsplannen, voorbereidingsbesluiten, etc.”
- “Echte economie cijfers en cijfers van de echte werklozen”
- “Hoe mensen dakloos gelaten worden ondanks de grondwet zegt iedereen recht op woning en inkomsten”
- “Informatie die bepalend is voor mijn gezondheid”
- “financiële huishouding koninklijk huis en verdeling defensie uitgaven. welke keuzes er gemaakt worden op het gebied van nationale veiligheid mede in relatie tot Europees beleid”
- “Achtergrond informatie van ambtenaren bijv. Voordat besluiten worden genomen die consequenties voor burgers kunnen hebben”
- “info over politieke beïnvloeding, en welke neven functies / neven belangen hebben ambtenaren”
- “Over de uithuisplaatsing en terugplaatsing van kinderen”

Deelnemers die overheidsinformatie bekijken doen dit vaak om op de hoogte te blijven

Wilt u deze informatie gebruiken voor uw werk of uw studie? Of voor uzelf?

Waarvoor gebruikt u overheidsinformatie meestal?

- *“Zaken rond belasting”*
- *“Ivm plaatsen van windturbines en geluidsoverlast heb ik weleens info gezocht”*
- *“Als ik echt geïnteresseerd ben in en onderwerp wat mij aan het hart gaat.”*
- *“Om mij op de hoogte te houden van alles wat er gebeurt binnen de overheid. Ik vind het belangrijk om goed geïnformeerd te zijn. Dit helpt het bedrijf waar ik werk.”*
- *“Als ik bepaalde wetgeving moet weten”*
- *“Controle op uitspraken in media”*
- *“Om wat beter te begrijpen wat we eventueel gaat veranderen”*
- *“Om tot een beslissing te komen”*
- *“Voor mezelf om meer duidelijkheid te krijgen over een bepaald onderwerp”*
- *“Voor onderzoek/studie, en wat er in de omgeving speelt waar ik woon.”*
- *“Om ontwikkelingen te volgen en voorbereid te zijn op komende besluiten”*
- *“Om de overheid te bestrijden op grondwettelijke principes.”*
- *“Wanneer ik me ergens voor interesserd (b.v. vliegveld Lelystad) probeer ik daar informatie over te krijgen, als particulier is dat heel moeilijk en vaak zijn de rapporten geheim of zwart gemaakt.”*
- *“Ik werk in de gezondheidszorg, af en toe info verzamelen”*

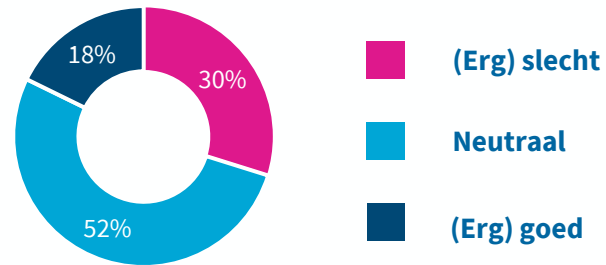

Deelnemers verschillen in hoe ze data openbaarmaking door de overheid beleven

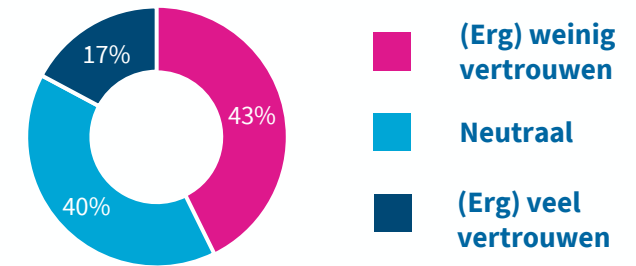
Toelichting

- 18% van de deelnemers vindt de communicatie van de overheid (erg) goed. Rond een derde de deelnemers vindt de communicatie van de overheid (erg) slecht.
- 17% van de deelnemers vertrouwt erop dat de overheid informatie voor control openbaar maakt. Rond 43% vertrouwt er niet op.
- Twee derde (66%) van de deelnemers vindt het (heel) belangrijk dat ambtenaren vrij kunnen nadenken. 8% vindt dit (heel) onbelangrijk.

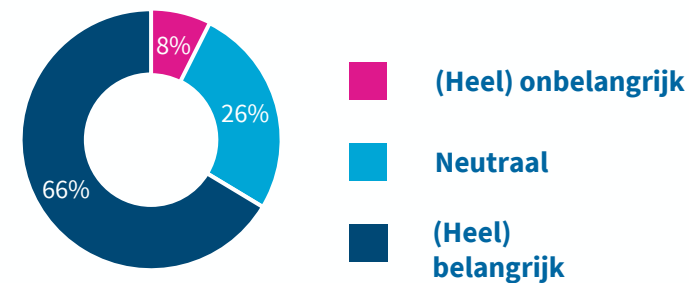
Wat vindt u van de communicatie van de overheid?

Hoeveel vertrouwen heeft u dat de overheid informatie voor control openbaar maakt?

Hoe belangrijk vindt u dat ambtenaren vrij kunnen nadenken?

18 maart 2024

**Welke advies vinden
deelnemers belangrijker?**

The background features a dark blue triangle pointing downwards on the right side, and a lighter blue triangle pointing upwards on the left side, creating a central white space where the text is located.

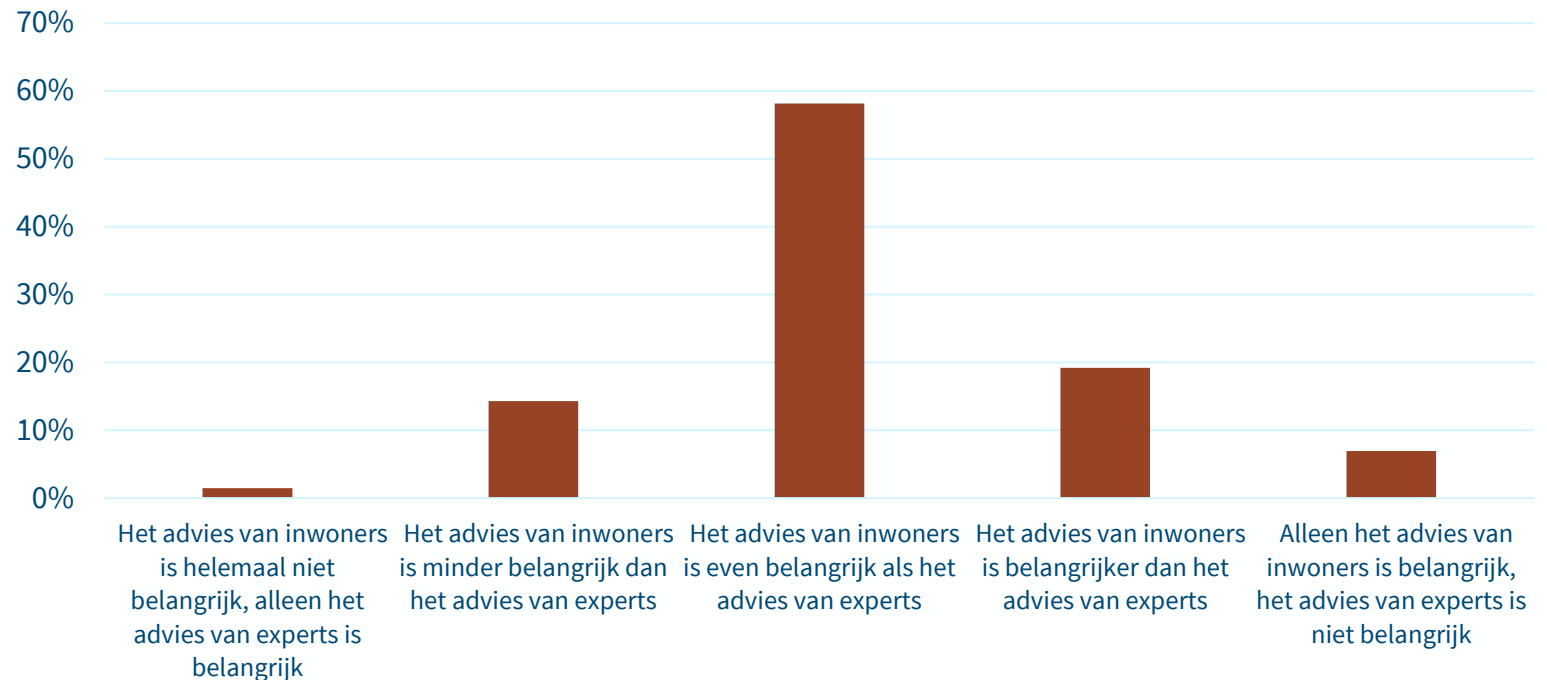

We vroegen aan deelnemers hoe ze vinden dat de overheid de uitkomsten van de raadpleging moet wegen ten opzichte van adviezen van experts

Inzichten

- 7% vindt dat er alleen moet worden gekeken naar advies van inwoners
- 1% vindt dat er niets moet worden gedaan met uitkomsten.
- Meeste deelnemers vinden dat advies van inwoners en experts even belangrijk moet zijn.

In deze raadpleging hebben we het advies gevraagd van een grote groep Nederlanders. De overheid vraagt ook advies aan experts. Welk advies vind je het belangrijkste?

Samenstelling van de deelnemers en representativiteit

The background features a light blue field with a large, dark blue abstract shape that resembles a jagged mountain range or a series of overlapping triangles. The shape starts from the top left, descends, rises to a peak, and then descends again towards the bottom right.

Samenstelling van de steekproeven

	Populatie Nederland	Online panel	Open
Totaal aantal	17.938.053	1.854	
Gender			
Man	49%	48%	53%
Vrouw	51%	52%	37%
Leeftijd			
18 tot 25 jaar	11%	8%	4%
25 tot 34 jaar	16%	19%	21%
35 tot 44 jaar	15%	15%	16%
45 tot 54 jaar	16%	15%	32%
55 tot 64 jaar	17%	19%	18%
65 en ouder	25%	24%	5%
Opleiding			
Praktisch Geschoold	16%	15%	4%
Middelbaar opgeleid	16%	19%	4%
Hoog	23%	23%	88%

Verantwoording

- De **online panel** geeft representatieve uitkomsten voor de Nederlandse bevolking op kenmerken leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Na herweging.
- **Hoe werkt herweging?** Groepen die minder zijn vertegenwoordigd in de raadpleging dan in Nederland krijgen meer gewicht in de analyse. Andersom krijgen groepen die zijn oververtegenwoordigd juist minder gewicht
- De **open raadpleging** had niet als doel om representatief te zijn. Iedereen die wil kan meedoen.

Samenstelling van de steekproeven

Provincie	Populatie Nederland*	Representatief panel	Open raadpleging
Drenthe	3%	3%	
Flevoland	2%	3%	
Friesland	4%	5%	3%
Gelderland	12%	13%	3%
Groningen	3%	3%	
Limburg	6%	7%	
Noord-Brabant	15%	15%	9%
Noord-Holland	17%	13%	25%
Overijssel	7%	8%	3%
Utrecht	8%	7%	6%
Zeeland	2%	3%	
Zuid-Holland	21%	21%	47%

Samenstelling van de steekproeven

Wat doet u in uw dagelijks leven?	Representatief panel	Open raadpleging
Ik heb een volledige baan, 35 uur of meer	29%	41%
Ik ben met de VUT of met pensioen	20%	9%
Ik heb een deeltijdbaan, minder dan 35 uur	18%	9%
Iets anders	6%	
Ik doe het huishouden	5%	
Ik ben MBO student	4%	
Ik ben HBO/WO student	4%	
Ik ben ondernemer zonder personeel (ZZP)	4%	21%
Ik ben op zoek naar werk	3%	
Ik ben vrijwilliger	3%	
Ik ben middelbare scholier	2%	
Ik combineer studie met een parttime baan	1%	
Ik ben ondernemer met personeel in dienst	1%	12%

Samenstelling van de representatieve steekproeven

In welke branche werkt u?	Representatief panel	Open
Gezondheidszorg en welzijn	17%	17%
Een andere branche	15%	16%
ICT	12%	11%
Justitie, veiligheid en openbaar bestuur	10%	10%
Techniek, productie en bouw	9%	9%
Onderwijs, cultuur en wetenschap	9%	10%
Transport en logistiek	9%	9%
Handel en dienstverlening	7%	8%
Toerisme, recreatie en horeca	4%	4%
Media en communicatie	2%	2%
Landbouw, natuur en visserij	2%	2%

populytics.nl